

Møteinnkalling

Utval:	Kontrollutvalet
Møtestad:	Kommunestyresalen, Rådhuset
Dato:	27.11.2020
Tid:	10:00

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved å ringa til Helge Inge Johansen tlf. 402 03 664 eller til Hogne Haktorson, tlf. 911 05 982.

Til varamedlemar er denne innkallinga å sjå på som ei orientering.
Dersom det vert aktuelt at varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Det er planlagt at Helge Inge Johansen møter frå sekretariatet, på dette møtet.

Bjørg Tislevoll
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Rådmann

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 9/20 GK 10/20	Godkjenning av innkalling og saksliste Godkjenning av møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 21.10.2020	2019/143	
	Politiske saker		
PS 31/20	Forvaltningsrevisjon av saksførebuing, byggesakshandsaming og vedtaksoppfølging - handlingsplan	2018/84	
PS 32/20	Orienteringssak vedrørende status for oppfølging etter forvaltningsrevisjon av IKT-tenester	2017/42	
PS 33/20	Bestilling av forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll	2019/127	
PS 34/20	Deloitte presenterer interimrevisjonsrapport 2020	2019/135	
PS 35/20	Vurdering av revisjonsordning for Fitjar kommune	2014/34	
PS 36/20	Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske utval	2019/138	
PS 37/20	Eventuelt	2020/64	
	Referatsaker		
RS 11/20	Rapport etter tilsyn med tvungen somatisk helsehjelp - Havnatunet	2020/196	
RS 12/20	FKT - KMDs svar på spørsmål om endringer i kommunens årsberetning etter fristens utløp	2020/70	
RS 13/20	KMD - FKT - Svar på spørsmål vedr. tolking av § 23-5	2020/70	
RS 14/20	Rekneskapstal for kontrollutvalet hittil i år	2020/174	
RS 15/20	FKT - medlemsinformasjon november 2020	2020/70	

Godkjenningssaker

GK 9/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

Fitjar kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/143-10
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Fitjar kommune	10/20	27.11.2020

Godkjenning av møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 21.10.2020

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 21.10.2020 er lagt med som vedlegg i saka.

Møteprotokoll

Utval:	Kontrollutvalet
Møtestad:	Møterom i Fitjar kultur og idrettsbygg
Dato:	21.10.2020
Tid:	10:00 - 11:15

Følgjande faste medlemmer møte:

Namn	Funksjon	Representerer
Björg Tislevoll	Leiar	H
Kjell Aleksander Skogsrud	Nestleiar	AP
Jostein Sandvik	Medlem	KRF
Gro Rydland	Medlem	SP
Frank Solli	Medlem	FRP

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgjande varamedlemmer møte:

Namn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader

Andre som møte:

Namn	Stilling
Else Holst-Larsen	Partner, Deloitte AS
Frode Løvlie	Forvaltningsrevisor, Deloitte AS
Helge Inge Johansen	Spesialrådgjevar, Vestland fylkeskommune

Björg Tislevoll
utvalsleiar

Helge Inge Johansen
utvalssekretær

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
Godkjenningssaker			
GK 7/20	Godkjenning av innkalling og saksliste		
GK 8/20	Godkjenning av møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 14.09.2020	2019/143	
Politiske saker			
PS 25/20	Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Fitjar kommune	2019/127	
PS 26/20	Plan for eigarskapskontroll for perioden 2020-2024 - Fitjar kommune	2019/128	
PS 27/20	Deloitte presenterer revisjonsplan og risikovurdering for etterlevingskontroll for rekneskapen for 2020	2019/135	
PS 28/20	Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske utval	2019/138	
PS 29/20	Eventuelt	2020/64	
Referatsaker			
RS 9/20	Særutskrift - melding om vedtak frå KS - Ekstern revisor og ny konkurranse	2014/34	
RS 10/20	FKT - medlemsinformasjon september 2020	2020/70	
Politiske saker			
PS 30/20	Ekstern revisor ny konkurranse - forslag til konkurransgrunnlag	2014/34	

Godkjenningssaker

GK 7/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Det kom ikkje fram merknader til innkalling og saksliste

Vedtak

Innkalling og saksliste vart godkjent

GK 8/20 Godkjenning av møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 14.09.2020

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Det kom ikkje fram merknader til protokoll frå møte 14.09.2020

Vedtak

Protokoll frå møte 14.09.2020 vart godkjent

Politiske saker

PS 25/20 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 - Fitjar kommune

Forslag til innstilling

1. Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 for Fitjar kommune vert vedteken slik den ligg føre.
2. Planen erstattar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 - 2020.
3. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.
4. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å føreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen
5. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.
6. Kontrollutvalet skal rapportere resultatet av forvaltningsrevisjonar til kommunestyret etter kvart.

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Forslag til plan slik den ligg føre vart godkjent.

Forslag til innstilling vart samrøystes vedteke.

Innstilling

1. Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 for Fitjar kommune vert vedteken slik den ligg føre.
2. Planen erstattar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 - 2020.
3. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.
4. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å føreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen
5. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.
6. Kontrollutvalet skal rapportere resultatet av forvaltningsrevisjonar til kommunestyret etter kvart.

PS 26/20 Plan for eigarskapskontroll for perioden 2020-2024 - Fitjar kommune

Forslag til innstilling

1. Forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 - 2024 for Fitjar kommune vert vedteken slik den ligg føre
2. Planen erstattar plan for selskapskontroll for perioden 2016 - 2020.
3. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.
4. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å foreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innanfor dei utvalde områda i planen.
5. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet å gjera denne evalueringa.
6. Kontrollutvalet skal rapportera resultatet av eigarskapskontrollar til kommunestyret.

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Forslag til plan slik den ligg føre vart godkjent.

Forslag til innstilling vart samrøystes vedteke.

Innstilling

1. Forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 - 2024 for Fitjar kommune vert vedteken slik den ligg føre
2. Planen erstattar plan for selskapskontroll for perioden 2016 - 2020.
3. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.
4. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å foreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innanfor dei utvalde områda i planen.
5. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet å gjera denne evalueringa.
6. Kontrollutvalet skal rapportera resultatet av eigarskapskontrollar til kommunestyret.

PS 27/20 Deloitte presenterer revisjonsplan og risikovurdering for etterlevingskontroll for rekneskapen for 2020

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tar informasjonen frå Deloitte AS til orientering.

2. Utvalet ber vidare om at interimsrevisjonsrapport 2020 vert klar til handsaming i møte i kontrollutvalet 10.12.2020 med frist for levering til sekretariatet innan 19.11.2020.
3. Kontrollutvalet ber også om at uttale om resultatet av den forenkla etterlevingskontrollen vert levert til same møte som årsrekneskapen for 2020 skal handsamast, normalt i mai-møtet i 2021, sjølv om den nasjonale fristen er sett til 30.06.

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Partner Else Holst-Larsen i Deloitte AS presenterte revisjonsplanen og risikovurderingen for etterlevingskontroll for rekneskapen for 2020, og svarte på spørsmål frå kontrollutvalet.

Vedtaket vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tar informasjonen frå Deloitte AS til orientering.
2. Utvalet ber vidare om at interimsrevisjonsrapport 2020 vert klar til handsaming i møte i kontrollutvalet 27.11.2020 med frist for levering til sekretariatet innan 13.11.2020.
3. Kontrollutvalet ber også om at uttale om resultatet av den forenkla etterlevingskontrollen vert levert til same møte som årsrekneskapen for 2020 skal handsamast, normalt i mai-møtet i 2021, sjølv om den nasjonale fristen er sett til 30.06.

PS 28/20 Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske utval

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane som går fram av saksutgreiinga til orientering.

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Møteprotokollane vart gjennomgått.

Kontrollutvalet merkar seg at møtebøkene frå Viltneymda ikkje ligg på nettsida til kommunen, og minner om at møtebøker frå alle politiske utval og nemder skal vere offentleg etter kommunelova.

Vedtaket vart samrøystes vedteke

Vedtak

1. Kontrollutvalet tar møteprotokollane som går fram av saksutgreiinga til orientering.
2. Kontrollutvalet ber om at møtebøkene frå Viltneymda (innkallingar/protokollar) vert gjort tilgjengeleg på heimesida til kommunen.

PS 29/20 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Endring av møtedato for kontrollutvalsmøte 10.12.20

Kontrollutvalet vart einige om å flytta møte frå 10.12.20 til 27.11.20.

Vedtaket vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalsmøte 10.12.20 vert flytta til 27.11.20.

Referatsaker

RS 9/20 Særutskrift - melding om vedtak frå KS - Ekstern revisor og ny konkurranse

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Det kom ikkje fram noko spesielt ved handsaminga av referatsaka

Vedtak

Kontrollutvalet tar referatsaka til orientering.

RS 10/20 FKT - medlemsinformasjon september 2020

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Det kom ikkje fram noko spesielt ved handsaminga av referatsaka

Vedtak

Kontrollutvalet tar referatsaka til orientering.

Politiske saker

PS 30/20 Ekstern revisor ny konkurranse - forslag til konkurransegrunnlag

Forslag til vedtak

1. Framlegg til konkurransegrunnlag, med dei endringar som kom fram i møtet, vert vedteke
2. Sekretariatet får fullmakt til å gjera naudsynte redaksjonelle og strukturelle endringar i konkurransegrunnlaget før det vert sendt ut.

Saksprotokoll 21.10.2020 - Kontrollutvalet i Fitjar kommune

Handsaming i møte

Revisor var ikkje til stades ved handsaming av denne saka

Møtet vart lukka med heimel i kommunelova § 11-5, 2. lekk, 2. punktum.

Kontrollutvalet hadde gjennomgang av konkurransegrunnlaget i møtet. Sekretariatet orienterte kort om konkurransegrunnlaget for kontrollutvalet og svarte på spørsmål.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

1. Framlegg til konkurransegrunnlag, vart vedteke
2. Sekretariatet får fullmakt til å gjera naudsynte redaksjonelle og strukturelle endringar i konkurransegrunnlaget før det vert sendt ut.

Fitjar kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2018/84-17
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Fitjar kommune	31/20	27.11.2020

Forvaltningsrevisjon av saksførebuing, byggesakshandsaming og vedtaksoppfølging - handlingsplan

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet har merka seg at kommunen er godt i gang med forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjonen av saksførebuing, byggesakshandsaming og vedtaksoppfølging.
2. Kontrollutvalet ber om at rådmannen kjem med ny skriftleg status på handlingsplanen til første møte i 2021. Tilbakemeldinga vert å senda sekretariatet innan tre veker før møtet.

Samandrag

Dette er første oppfølging av forbetningsarbeidet på denne forvaltningsrevisjonen. Det vert tilrådd at kontrollutvalet ber om ei ny orientering til kontrollutvalsmøtet til første møte i 2021.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Handlingsplan - Forvaltningsrevisjon av saksførebuing, byggesakshandsaming og vedtaksoppfølging

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunestyret gjorde slikt vedtak i møte 17.06.2020:

«Kommunestyret ber rådmannen:

- 1. Sørge for at kommunen tar i bruk eit føremålstenleg felles system for registrering og oppfølging av vedtak og etablere retningslinjer og praksis for bruk av dette systemet*
- 2. Sørge for at sentrale moment og konsekvensar for saksførebuing blir lagt inn i mal for saksførebuing, og etablere skriftlege sakshandsamingsrutinar som inneheld rettleiing til punkta som ligg i malen for saksførebuing*
- 3. Sørge for at det blir ei meir jamleg rapportering av oversikt over status for vedtak til politisk nivå.*
- 4. Tydeleggjere kva saker som skal handsamast under bolken «ymse» i dei politiske utvala og korleis dei eventuelt skal følgjast opp av rådmann.*
- 5. Sikre at kommunen sine reglement for politiske møte blir etterlevd, og under dette at sakspapir blir sendt ut innan vedtatt frist.*
- 6. Sørge for at det blir etablert føringar som kan bidra til å tydeleggjere korleis eldre planar skal tolkast i byggesakshandsaminga. Prioritere arbeid med å sikre eit tilstrekkeleg presist og oppdatert plangrunnlag å handsame byggesaker etter*
- 7. Sørge for at rutinar og/eller sjekklister for byggesakshandsaming også inneheld punkt om å
  - a) undersøke tilsvarende saker som har vore handsama i kommunen.*
  - b) konferere med alle relevante einingar eller funksjonar i kommunen.**
- 8. Sørge for at rutinane for kvalitetssikring blir utbetra slik at det blir tydeleg i kva tilfelle leiar skal kvalitetssikre og i kva tilfelle sidemannskontroll er tilstrekkeleg.*
- 9. Lage ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 15.11.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»*

Kontrollutvalet har eit spesielt ansvar for å følgje opp at kommunestyret sine vedtak i samband med rapportar om forvaltningsrevisjon blir følgd opp, jf. kommunelova § 23-2, e der det står dette:

«Kontrollutvalget skal påse at: e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapportar, blir fulgt opp.»

Rapportering til kommunestyret i tråd med dette skjer normalt i samband med at kontrollutvalet årleg legg fram si årsmelding for kommunestyret til godkjenning.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å følgje opp kommunestyret sine vedtak etter revisjonsrapportar, jf. kommunelova § 23-2, e.

Vurderingar og verknader

Sekretariatet har fått oversendt handlingsplan, denne er vedlagt saka.

Ut i frå det sekretariatet kan sjå har kommunen komme godt i gang med forbetningsarbeidet. Nokre av desse tiltaka er ferdig tidleg i 2021 og andre er av langsiktig karakter relatert til m.a. kommuneplan og det langsiktige planarbeidet.

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet går igjennom tilbakemeldinga frå administrasjonen, slik det kjem fram av vedlegget, «punkt for punkt».

Konklusjon

Sekretariatet registrerer at det er satt i gang ein del positive tiltak knytt til handlingsplanen for forvaltningsrevisjonen av saksførebuing, byggesakshandsaming og vedtaksoppfølging.

Det vert tilrådd frå sekretariatet at kontrollutvalet ber rådmannen om ny skriftleg status på oppfølginga til første kontrollutvalsmøte i 2021.

Kontrollutvalet
P.b. 7900

5020 BERGEN

Dykkar ref:

Vår ref:
2019/572-
10389/2020

Sakshandsamar:
Olaug Haugen

Arkivkode:
217

Dato:
16.11.2020

Oppfølging av "Forvaltningsrevisjonsrapport om saksførebuing, byggesaksbehandling og vedtaksoppfølging"

Kommunestyret i Fitjar handsama 17.06.20 « Forvaltningsrevisjonsrapport om saksførebuing, byggesaksbehandling og vedtaksoppfølging»
Kommunestyret fatta vedtak i 9 punkt, og ba rådmannen følgje dette opp, med rapport tilbake til kontrollutvalet 15.11.20 slik:

«Lage ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 15.11.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingne i rapporten, når tiltak skal setjast i verk og kven som har ansvaret for iverksettinga.»

Pri	Tiltak	Er iverksett	Planlagt iverksett	Ansvar
1	Sørge for at kommunen tar i bruk eit føremålstenleg felles system for registrering og oppfølging av vedtak og etablere retningslinjer og praksis for bruk av dette systemet	01.05.20. Rettleiar er utforma og distribuert til sakshandsamarar. Opplæring er gitt.		Rådmann og politisk sekretariat.
8	Sørge for at sentrale moment og konsekvensar for saksførebuing blir lagt inn som mal for saksførebuing, og etablere skriftlege sakshandsamingsrutinar som inneheld rettleiing til punkta som ligg i malen for saksførebuing	Det er etablert praksis.	01.02.21 Tema skal innarbeidast formelt i malar.	Rådmannen og leiar for kundetorget.
3	Sørge for at det blir ei meir jamleg rapportering av oversikt over status for	01.06.20 Vert gjennomført som ein del av		Rådmann og politisk sekretariat.

	vedtak til politisk nivå.	tertialrapportane og årsmeldinga		
4	Tydeleggjere kva saker som skal handsamast under bolken «Ymse» i dei politiske utvala og korleis dei evt. skal følgjast opp av rådmann		09.12.20 Vert innarbeida i nytt møtereglement for politiske utval. Forventa vedtatt i kommunestyret 09.12.20	Rådmann og ordførar
2	Sikre at kommunen sine reglement for politiske møte blir etterlevd, og under dette at sakspapir blir sendt ut innan vedtatt frist	Dette vert sikra kontinuerleg- før, i og etter møte. Fristen for utsending av sakspapir er sett i møtereglementet til 5 dagar, og den vert halden.		Rådmann, etatsjefar og politisk sekretariat.
5	Sørge for at det blir etablert føringar som kan bidra til å tydeleggjere korleis eldre planar skal tolkast i byggesakshandsaminga. Prioritere arbeid med å sikre eit tilstrekkeleg presist og oppdatert plangrunnlag å handtere byggesaker etter.	Det har i løpet av 2020 vore fleire møter mellom politisk leiing, rådmannen og plan- og byggesak for å drøfta problemstillinga. <u>Tema har vore:</u> Prosedyrar for ulovlighetsoppfølging, tolking av byggegrense mot sjø, vurdering av oversending av saker til Fylkesmannen for klagebehandling eller klagevurdering. Det er innhenta ekstern juridisk uttale i konkrete, og prinsipielle saker i 2020. Desse legg føringar for framtidige vurderingar.	Ny kommuneplan sin arealdel I planstartien 2020-2023 er det peika på behov for nokre nye reguleringsplanar i 2002-2023. som vil betra situasjonen. Ny kommuneplan sin arealdel vil skje i perioden 2022-2024. Gjennom denne vil problemstillingar i eldre reguleringsplanar verta oppdatert.	Rådmann og avdelingsleiar for plan- og byggesak
6	Sørge for at rutinger og/ eller sjekklister for byggesakshandsaminga	Praksis er gjennomført	01.01.21 Forankre praksis i skriftlege	Rådmann og leiar for plan- og byggesak.

	<p>også innheld punkt om å</p> <p>a) Undersøke tilsvarande saker som har vore handsama i kommunen</p> <p>b) Konferere med alle relevante einingar eller funksjonar i kommunen</p>		rutinar	
7	<p>Sørge for at rutinane for kvalitetssikring blir utbetra slik at det vert tydeleg i kva tilfelle leiar skal kvalitetssikre og i kva tilfelle sidemannskontroll er tilstrekkeleg.</p>	<p>Praksis har vore etablert over lang tid. Etablert. Alle saker som skal til politisk handsaming skal godkjennast av rådmann. Sidemannskontroll vert gjennomført i administrative saker. Det er rutinar for godkjenning frå næraste leiar.</p>	<p>01.01.21 Gjennomgang av skriftlege rutinar.</p>	<p>Rådmann og leiar for plan- og byggesak.</p>

Med helsing
Fitjar kommune

Olaug Haugen
rådmann

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendt utan signatur

Fitjar kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2017/42-32
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Fitjar kommune	32/20	27.11.2020

Orienteringssak vedrørende status for oppfølging etter forvaltningsrevisjon av IKT-tenester

Forslag til vedtak

Saka vart lagt fram utan forslag til vedtak.

Samandrag

Kontrollutvalet har ved fleire høve hatt dette oppfølgingsarbeidet til handsaming, sist i møte 14.09.2020. Utvalet må ut i frå den informasjonen som kjem fram i møte diskutere seg fram til om ein ønskjer ny orientering eller vel å lukke saka.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Rapport etter forvaltningsrevisjon av IKT-tenester blei vedteke i kommunestyret 25.04.18. Det blei fatta slikt vedtak:

«Med bakgrunn i rapport etter forvaltningsrevisjon av IKT-tenester i Fitjar kommune, ber kommunestyret rådmann syta for:

1. *Å utarbeide mål og strategi for styring av IKT-tenesta.*
2. *Å formalisere rolla og ansvaret til IKT-tenesta.*
3. *Å formalisere og ev. etablere beredskapsrutinar for både den generelle brukarstøtta og for brukarstøtte til dei ulike fagsystema som er i bruk i kommunen.*
4. *Å sikre at kommunen får gjennomført naudsynte tiltak som gjeld ny personvernlovgiving snarast råd.*
5. *Å etablere system for gjennomføring av risikovurderingar og fastsetjing av akseptkriterium knytt til drifstryggleik.*
6. *Å oppdatere og ferdigstille styringssystemet for informasjonstryggleik slik at dette oppfyller alle krava i regelverket, og som del av dette:*
  - a) *etablere eit system som sikrar at kommunen har fullstendig og ajourført oversikt over kva personopplysningar som vert handsama*
  - b) *sikre at det vert gjennomført risikovurderingar av IT-system og behandlingar av personopplysningar opp mot fastsette akseptkriterium for informasjonstryggleik*
  - c) *gjennomføre tilstrekkeleg kontroll og etterprøving av informasjonstryggleiken i kommunen sine system.*
7. *Å utarbeide tilstrekkeleg med informasjon om informasjonstryggleik til dei tilsette, og sikre at dei tilsette får den naudsynte opplæringa for å kunne ivareta informasjonstryggleiken på ein tilfredsstillande måte.*

Kontrollutvalet har ved fleire høve hatt orientering om dette oppfølgingsarbeidet, siste gang i møte 14.09.2020, der dette mellom anna vart protokollert:

«Informasjonen vart teken til orientering. Kontrollutvalet ber om ei ny orientering til kontrollutvalsmøte 10.12.2020».

I KU-møte 21.10.2020 vedtok kontrollutvalet å flytta kontrollutvalsmøte frå 10.12.2020 til 27.11.2020.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å følgje opp kommunestyret sine vedtak etter revisjonsrapportar, jf. kommunelova § 23-2, e.

Vurderingar og verknader

Rådmannen har stadfesta at ho kjem til dette møtet og orienterer om saka. Utvalet vil motta informasjon og kan stilla spørsmål. Så kan ein undervegs vurdere om ein vil ta informasjonen til orientering eller om ein ønskjer ei ny orientering.

Konklusjon

Ut frå informasjonen som vert gjeve bør kontrollutvalet drøfta vidare arbeid med å følgja opp korleis det vert arbeidd med tiltak etter forvaltningsrevisjon av IKT-tenester. Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak, då det naturleg nok ikkje er kjent på førehand kva informasjon som vert gjeven i møtet.

Fitjar kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/127-10
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Fitjar kommune	33/20	27.11.2020

Bestilling av forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ønskjer at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll av Fitjar Kultur og Idrettsbygg AS
2. Utvalet ber Deloitte levere forslag til prosjektplan i tråd med dei føringar utvalet har gjeve, inkl. føremål, problemstillingar, ev. avgrensingar, ressursbruk og leveringstidspunkt.
3. Utvalet ber Deloitte levere forslag til prosjektplan til sekretariatet seinast 10.02.2021.
4. Kontrollutvalet behandlar prosjektplanen i første møte i 2021.

Samandrag

Det er tid for å bestille forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll, etter ny overordna plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2020 - 2024. Kommunestyret har handsama overordna plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll i møte 04.11.2020. I vedtaket, og tolking av dette, kjem det fram at kommunestyret ber kontrollutvalet gjennomføra forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll av Fitjar Kultur og idrettsbygg AS.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunestyret har handsama overordna plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll i møte 04.11.2020. I vedtaket, og tolking av dette, kjem det fram at kommunestyret ber kontrollutvalet gjennomføra forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll av Fitjar Kultur og Idrettsbygg AS.

Sekretariatet har vore i kontakt med ordførar Harald Rydland og representanten / forslagsstillaren Rune Helland gjeldande vedtaket frå kommunestyremøte 04.11.2020, for å sikre rett informasjon til kontrollutvalet. Det kommunestyret ber om er at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll av Fitjar Kultur og Idrettsbygg AS, med hovudvekt på forvaltningsrevisjon.

Fitjar Kultur og idrettsbygg AS er tatt med i begge planane, plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll. I plan for forvaltningsrevisjon er selskapet på den uprioriterte lista med høg risiko og vesentlegheit. Selskapet stod som nummer tre på lista over prioriterte prosjekt i plan for eigarskapskontroll i kontrollutvalet si innstilling, men vart flytta opp som nummer ein gjennom kommunestyret si handsaming.

I plan for forvaltningsrevisjon er dette tatt med om selskapet og aktuelle tema ein kan sjå på:

Fitjar kultur og idrettsbygg AS²

- *Organisering og styring*
  - *Økonomi og drift*
  - *Tilfredsstillande tilbod til brukarar*
-

I plan for eigarskapskontroll står det dette om aktuelle tema ein kan sjå på:

Fitjar kultur og idrettsbygg AS

- *System og rutinar for oppfølging av eigarskapet*
  - *Val og opplæring av styrerepresentantar*
  - *Rapportering til kommunen*
  - *Organisering og styring*
  - *Økonomi og drift*
-

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har ansvar for å gjennomføre slike revisjonar. Det er likevel kommunestyret som har avgjerdsmynde i saka, etter innstilling frå kontrollutvalet, når revisjonsrapport ligg føre, jf. kommunelova §§ 23-3 og 23-4.

Vurderingar og verknader

I dei fleste tilfella skal kontrollutvalet diskutere seg fram til aktuelle prosjekt etter at ny plan er vedteke. Kommunestyret har handsama dei overordna planane der det mellom anna kjem fram av vedtaka at ein ber om at det vert gjennomført revisjon av Fitjar Kultur og Idrettsbygg AS.

Dette går fram av møteprotokoll etter kommunestyremøtet, gjeldande prioritering av prosjekt:

Behandling i Kommunestyret - 04.11.2020:

Representanten Rune Helland (KRF) la føre følgjande framlegg til endring av pkt. 1 i tilrådinga:

1. Forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024 for Fitjar kommune vert vedteken med følgjande endring: Fitjar Kultur og idrettsbygg AS vert flytta frå prioriteringsnr. 3 til prioriteringsnr 1. Kommunestyret ber om at det vert gjort eigarskapskontroll på FKIB AS i 2021 som er ferdig innan utgangen av august.

Ved røysting vart kontrollutvalet sitt framlegg sett opp mot framlegget frå representanten Helland (KRF). Framlegget frå kontrollutvalet fekk 0 røyster, og fall. Det ligg etter dette føre slikt;

Vedtak: (16 røyster)

- 1 Forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024 for Fitjar kommune vert vedteken med følgjande endring: Fitjar Kultur og idrettsbygg AS vert flytta frå prioriteringsnr. 3 til prioriteringsnr 1. Kommunestyret ber om at det vert gjort Eigarskapskontroll på FKIB AS i 2021 som er ferdig innan utgangen av august.

Kontrollutvalet må i møte diskutere seg fram til føremål med prosjektet. Ein bør og avgrensa prosjektet nærare, t.d. ved å formulere problemstillingar/moment som ein vil at revisor skal finne svar på. Prosjektet er i hovudsak eit forvaltningsrevisjonsprosjekt. Det må gjenspeglast i det vidare arbeidet.

Kontrollutvalet må etter at ein har bestemt seg for innrettinga på prosjektet be revisor om å utarbeide ei prosjektplan.

Kontrollutvalet kan og be om at revisor utarbeider denne til første møte i 2021. I vedtaket frå kommunestyret ønskjer dei at rapporten skal leggjast fram for kommunestyret til handsaming hausten 2021.

Konklusjon

Kontrollutvalet gjennomfører forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll av Fitjar Kultur og Idrettsbygg AS. Utvalet ber Deloitte levere prosjektplan til første møte i 2021

Fitjar kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/135-17
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Fitjar kommune	34/20	27.11.2020

Deloitte presenterer interimrevisjonsrapport 2020

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek oppsummering etter interimrevisjon 2020 frå Deloitte til orientering.

Samandrag

I denne saka vil Deloitte presentera oppsummeringa av arbeidet med interimrevisjon. Dette vil, til liks med presentasjon av revisjonsplanen, vera eit ledd i å sjå til at kommunen sine rekneskapar vert revidert og at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1 Interimsrevisjonsrapport 2020 - Fitjar kommune

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet i kommunane har ansvar for at det vert gjennomført rekneskapsrevisjon, jf. kommunelova § 23-2 Kontrollutvalets ansvar og myndigheit, der det m.a. står:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.»

Vidare har kontrollutvalet ansvar for å sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning, jf. forskrift om kontrollutvalg § 3, der det m.a. står:

«Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet»

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka ved at dei skal sjå til at rekneskaperen vert revidert på ein trygg måte og halde seg orientert om revisjonsarbeidet, jf. kommunelova § 23-2 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3.

Vurderingar og verknader

Interimsrevisjon kan forklarast slik:

Interimsrevisjon er den revisjonen som vert gjennomført i løpet av året for å kontrollera at dei interne kontrollane fungerer som føresett gjennom året. I interimsrevisjonen går revisor gjennom og testar rutinar, transaksjonar og rapportering innan utvalde område.

Interimsrevisjonsrapporten bygger på revisjonsplan for 2020 frå Deloitte, som vart presentert for kontrollutvalet tidlegare i haust.

I dette møtet vil Deloitte presentera oppsummeringa av dette arbeidet. Dette vil, til liks med presentasjon av revisjonsplanen, vere eit ledd i å sjå til at kommunen sine rekneskaper vert revidert og at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

På bakgrunn av det som kjem fram i presentasjonen bør kontrollutvalet, slik sekretariatet ser det, få høve til å koma med forslag til fokusområde i årsrevisjonen som skal gjennomførast framover, dersom dei ønskjer det, sjølv om det er revisjonen som avgjer kva som skal vera med.

Oppsummering av interimsrevisjonsarbeidet ligg ved.

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko spesielt i møtet vert det tilrådd at kontrollutvalet tar oppsummeringa etter interimsrevisjon 2020 frå Deloitte til orientering.

Fitjar Kommune
v/kontrollutvalet
PB 83
5418 Fitjar

12. november 2020

Revisjonsrapport nr. 26
(journalførast)

INTERIMSREVISJON FITJAR KOMMUNE 2020

Generelt

Vi har utført interimrevisjonen av Fitjar kommune for 2020. Vi vil i den anledning gje ei kort oppsummering av utført interimrevisjon og kommentera nokre forhold som vi meiner leiinga i kommunen bør ha eit spesielt fokus på.

Deloitte utfører risikobasert revisjon. Dette vil seie at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjon og rutinar. Vi kartlegg og vurderer difor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisera kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa.

Vi vil presisera at det er leiinga i kommunen som er ansvarleg for å etablera og halde oppe ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette må leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lover og forskrifter og at formues forvaltninga er ordna på ein trygg måte.

Rekneskapsrevisjon

Rekneskapsrevisjonen skal gje revisor grunnlag for å gje ein uttale om rekneskapskapen i form av ei revisjonsmelding. Rekneskapsrevisjonen er delt i to fasar, interimrevisjon og årsoppgjersrevisjon.

I interimrevisjonen testar vi kontrollar i rekneskapsrutinar for å få verifisert at dei har fungert i heile rekneskapsperioden. I tillegg gjennomfører vi kontrollar på områder, og for regnskapsposter, kor det ikkje er mogleg å oppnå same tryggleik eller med same effektivitet ved revisjon i årsoppgjæret.

Sjølvtende og objektivitet

Vi stadfester at revisjonsteamet tilfredsstillar dei krava til sjølvtende og objektivitet for revisorar som reviderer kommunal og fylkeskommunal verksemd, og som går fram av § 78 og § 79 i kommunelova.

Bokføringslova og dokumentasjon av rekneskapskapen

Bokføringslova (Lov 2004-11-19 nr 73) og bokføringsforskrifta (Forskrift 2004-12-01 nr. 1558) vart frå 1. januar 2011 gjeldande for kommunar og fylkeskommunar, samt kommunale og fylkeskommunale føretak. Det betyr at desse må følgja alle reglane i bokføringslova § 2 til § 14. Vidare må bokføringsforskrifta kapittel 2 til 7 følgjast.

I desse årsoppgjærstider minner vi om at ved utarbeiding av årsrekneskap skal det etter bokføringslova § 11 vere dokumentasjon av alle balansepostar i rekneskapskapen utan dei som er ubetydelege.

Intern kontroll

Gjennomgangen har gitt oss kunnskap om kontrollmiljøet i kommunen, om kontrollmessige sterke og svake sider i vesentlege økonomiprosessar, og ei forståing av korleis rekneskapstransaksjonar vert generert, registrert og rapportert.

Vår vurdering av internkontrollen byggjer på informasjon innhenta gjennom kartlegging og gjennomgang av rutinar i samband med interim revisjonen, på kunnskap i eigen organisasjon om regelverk, rutinar og prosessar i kommunen.

I vår gjennomgang av **lønnsområdet**, har vi gjennomgått kommunens rutinar omkring registrering, oppdatering og lønnskjøring. Vi har kartlagt rutinar gjennom samtalar med lønnskonsulentane. Ved denne gjennomgangen har vi ikkje avdekka svakheiter ved dei interne kontrollane.

Når det gjeld reiserekningar har vi funne eit ubetydeleg avvik som gjeld manglande eksakte adresser for kvar ein køyrer frå og til når ein har krav på kilometergodtgjersle. Vi er kjend med at administrasjonen har sendt ut informasjon om krav til dokumentasjon, men vi tilrår og at ein ikkje godtek og registrerer reiserekningar som ikkje oppfyller lovkrava.

I vår gjennomgang av drifts- og investerings rekneskapen, har vi gjennomgått kommunens rutinar omkring **innkjøp og inngående fakturaer**. Vi har kartlagt rutinar gjennom samtalar med økonomileiar. Ved denne gjennomgangen har vi ikkje avdekka svakheiter ved dei interne kontrollane.

I vår gjennomgang av **inntektsrutinar** innan eigenbetaling for institusjons- og omsorgstenester, SFO samt eigeidomsatt har føremålet vært å kontrollera at det er etablert system og kontrollar som sikrar at alle fakturerte inntekter er i samsvar med grunnlaget (dei tenestene som er levert), og at inntektene vert bokført i rett periode med rett beløp.

Det var gjennomgåande god kvalitet på dokumentasjonen som vart kontrollert men der vert avdekka eit avvik. Dette gjaldt etterberekning i henhold til vederlagsforskriften for institusjonsopphald. Økonomiavdelinga er kjend med avviket som vil bli retta.

I forbindelse med kontroll av kven som har tilgang til **bank** samt rutine for **bankavstemming** ser vi at kommunen har fått på plass rutine for arbeidsdeling og månadleg bankavstemming utført av medarbeider utan tilgang til bank.

Gjennomgåande er der god kvalitet på dokumentasjonen som vart kontrollert og vi opplever at kommunen har etablert gode rutiner. Internkontrollen på eit overordna nivå er, etter vår vurdering, tilfredsstillande.

Kontroll av transaksjonar / bilag

Kommunen har etablert system og rutinar som sikrar kontroll med transaksjonane (transaksjonskontroller). Kontrollen skal sørge for at inntekter, innkjøp, tilskot, løn og andre oppgavepliktige ytingar blir handtert i samsvar med gjeldande lover, reglar og avtalar, og at inntekter og utgifter vert følgt opp i forhold til budsjett og planar. På inntektsområdet er føremålet vidare å sikre at inntekter blir rett berekna og innbetalt, og at uteståande krav blir følgt opp.

Eit viktig kontrollelement er kravet om at alle bilag skal vera tilvist. Dette inneberer at alle disposisjonar som inneber økonomiske forpliktingar skal stadfestast av ein som har budsjettdisponeringsmynde. Den som har budsjettdisponeringsmynde kan ikkje godkjenne godtgjersle eller andre utbetalingar til seg sjølv.

Vi har føretatt terminvise kontrollar av krav om kompensasjon for meirverdiavgift. Ein revisjon av dette inneberer handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløpa og opplysningane i kompensasjonsoppgåva. Meir spesifikt betyr dette at vi plukkar ut eit tilfeldig utval av kostnadane, og kontrollerer at kommunen har behandla desse kostnadane riktig avgiftsmessig.

Vi har ikkje avdekka vesetlege feil knyta til den terminvise kontrollen av krav om kompensasjonen av meirverdiavgift.

Tilgangstyring og arbeidsdeling

Arbeidsdeling er ein viktig del av internkontrollen for å førebygge feil og mislegheiter. I ein mindre kommune med relativt liten administrasjon kan dette by på utfordringar. Fitjar kommune har i stor grad etablert denne kontrollen og har tilfredsstillande arbeidsdeling på vesentlege områder.

Avslutning

Dersom noko skulle være uklårt i framstillinga ovanfor, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Kopi: Rådmann

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Else Holst-Larsen

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5992-4-2705162

IP: 217.173.xxx.xxx

2020-11-12 09:35:19Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Fitjar kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2014/34-44
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Fitjar kommune	35/20	27.11.2020

Vurdering av revisjonsordning for Fitjar kommune

Forslag til innstilling

1. Då det ikkje ligg føre nok informasjon til at ein kan estimere ein framtidig revisjonskostnad med at Fitjar kommune går inn som eigar i Rogaland Revisjon IKS, ønskjer ikkje kommunestyret å gå inn for ei slik løysing no.
2. Kommunestyret ber Rogaland Revisjon IKS komme tilbake med eit estimat på kva det totalt vil koste Fitjar kommune pr. år i revisjonshonorar for å gå inn som eigar i selskapet. I dette må det også gå fram kor mange timar det ligg i estimatet til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre timebaserte tenester.
3. Fram til ny vurdering, held Fitjar kommune fram med konkurranseutsetting av revisjonstenestene for kommunen.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal vurdere om Fitjar kommune skal søkje opptak som eigar i Rogaland Revisjon IKS for å få dei til å gjennomføre alle revisjonstenestene for kommunen eller om ein skal halde fram med dagens ordning som er å konkurranseutsette revisjonen.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Revisjonsordning i Stord og Fitjar kommune
- 2 Vedrørande revisjonsordning i Stord og Fitjar kommune
- 3 Presentasjon Haugesund

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunestyret i Fitjar kommune gjorde slikt vedtak i sak PS 64/20 i møte 30.09.2020:

«Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjennomføre ny konkurranse i høve val av revisor for Fitjar kommune. Tidsramma må leggjast slik at den som vert valt ut frå konkurransen, er revisor fom. 01.07.2021. Fullmakta omfattar gjennomføring av heile prosessen, herunder:

- *Utarbeiding og godkjenning av tilbodsdokument*
- *Knytte til seg naudsynt hjelp.*
- *Vurdera mottekne tilbod og innstilla overfor kommunestyret på val av revisor.*

Kommunestyret ynskjer at Kontrollutvalet også vurderer om Fitjar kommune, til liks med Sveio, skal gå inn i Rogaland revisjon. Kommunestyret bed Kontrollutvalet om å komma tilbake med ei eiga sak på dette innan kommunestyremøtet i desember 2020.»

Det er det siste avsnittet i vedtaket denne saka skal omhandle.

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har vedtakskompetanse til å gjennomføre prosess med val av revisjonsordning og lage innstilling til kommunestyret, medan det er kommunestyret sjølv som gjer vedtak, jf. kommunelova § 24-1.

Vurderingar og verknader

Drøftinga nedanfor inneheld desse overskriftene:

- Val av revisjonsordning og val av revisor.
- Fitjar kommune - frå kommunerevisjon til privat revisor.
- Ulike revisjonsordningar.
- Noverande ordning - privat revisjon.
- Om å tilsetta eigne revisorar.
- Om interkommunale revisjonsordningar inkludert Rogaland Revisjon IKS.
- Om økonomi og det å vakta seg for å «ri to hestar».

Avslutningsvis er det

- Konklusjon

1. Val av revisjonsordning og val av revisor.

Dette er to ulike sakstypar som leidar fram til kven som reviderar kommunen, der kontrollutvalet innstiller, medan kommunestyret gjer vedtak. Det er:

- Val av revisjonsordning
- Val av revisor.

Denne saka handlar om val av revisjonsordning. Når ein først har valt revisjonsordning så gjer ein vanlegvis ikkje ny vurdering utan at det kjem eit initiativ om det. Dersom revisjonsordninga t.d. er privat revisjon, så syter ein berre for at det vert valt ny revisor før ein avtaleperiode er over.

2. Fitjar kommune - frå kommunerevisjon til privat revisor.

Første gang Fitjar kommune hadde oppe sak om revisjonsordning var i 2004/2005. Kommunane Fitjar, Stord, Bømlo og Kvinnherad hadde den gongen Kommunerevisjonen for Sunnhordland som revisor. Stortinget hadde nyleg gjort vedtak om at revisjon av kommunar kunne konkurranseutsetjast. Dei fire Sunnhordlandskommunane gjekk inn for å gjera det og kommunerevisjonen vart avvikla.

Etter 2004/2005 har det vore lyst ut tre konkurransar:

- Konkurransar for perioden 01.01.06. til medio 2008, med opsjon på 1 + 1 + 1 år. Deloitte AS vann anbodet, og hadde kontrakt til 30.06.11.
- Konkurransar for perioden 01.07.11 til 30.06.15, med opsjon på 2 år. Deloitte AS vann også dette anbodet. Kommunestyret vedtok å nytta opsjonstida, slik at avtalen varte til 30.06.17.
- Konkurransar for perioden 01.07.17. til 30.06.21. Her vann og Deloitte AS anbodet.

1. Ulike revisjonsordningar.

Det går fram av kommunelova § 24-1 Valg av revisor at kommunen kan velgja mellom tre revisjonsordningar:

«Kommunestyret og fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv revisor.

Vedtak etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.»

2. Noverande ordning - privat revisjon.

Dei private revisjonsselskapa som gjev tilbod om revisjonstenester er i det alt vesentlege store selskap med mange tilsette. Slik sett får ein gode tenester med høg kompetanse innafor eit breidt spekter av oppgåver.

Noverande revisor er som kjent Deloitte AS. Ansvarleg revisor for Fitjar kommune har kontor i Haugesund, medan ressursar innan forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll i hovudsak er i Bergen. Dei andre private selskapa som gjer seg gjeldande i marknaden er i hovudsak å finna innan avstand frå Haugesund til Bergen.

Ut frå dagens lovverk må kjøp av revisjonstenester for Fitjar kommune leggjast ut på anbod kvart 4. år. Fram til no har denne konkurranseutsettinga vorte gjort saman med desse andre Sunnhordlandskommunane; Bømlo, Kvinnherad og Stord. Denne gongen skal også Vaksdal kommune vera med i konkurransen og det betyr at kostnadane med dette arbeidet kan delast på 5. Dei to siste gongane er det sekretariat for kontrollutvalet som har bistått kontrollutvalet i dette arbeidet og det same er tilfelle med den konkurransen som no skal ut. Til samanlikning frå andre slike oppdrag har dette arbeidet kosta ein einskild kommune omlag kr. 30.000.

Her er noko av det som vert etterspurt når Sunnhordlandskommunane no ber om nytt tilbod på revisjonstenester når det gjeld kva fastprisen skal innehalde:

- a) Årsrekneskap, inkludert eventuelle kommunale føretak
- b) Alle prosjektrekneskapar
- c) Konsolidert rekneskap
- d) Forenkla etterlevingskontroll
- e) Kontroll av finansreglement

- f) Alle attestasjonsoppgåver, mva. komp., statlege tilskot, refusjonskrav, prosjekt, fond, EU prosjekt (både som lead partner og ikkje lead partner) og andre liknande oppgåver. Dette gjeld både interne attestasjonar og attestasjonar frå ekstern tredjepart. Estimert til ca. 10-15 pr. år for Fitjar
- g) Rettleiing og bistand til kommunen på inntil 1 time pr henvending
- h) 2 x 2 timars kurs pr år for kontrollutvalet eller andre i kommunen
- i) Møteplikt i alle møter i kontrollutvalet
- j) Naudsynte møter med kommuneadministrasjonen anslagsvis 4 gonger pr. år
- k) Møteplikt i kommunestyret når saker som har tilknytting til REVISOR sitt oppdrag skal handsamast.
- l) Reisetid og reisekostnader

Vidare vert bl.a. dette etterspurd i ein slik konkurranse:

- Korleis dei vil gjennomføre rekneskapsrevisjonen
- Korleis dei vil gjennomføre forvaltningsrevisjon
- Korleis dei vil gjennomføre eigarskapskontroll
- Tilstrekkeleg gjennomføringsevne og kapasitet i høve til ytingane som skal leverast,
- Kjernekompetanse relatert til leveringa, inkludert skildring av tilgang til juridisk kompetanse knytt til leveransen
- Skildring av løysing av oppdrag som går utover eigen kompetanse, med eventuell forpliktingsfråsegn frå underleverandør.
- System for kvalitetssikring.
- God finansiell og økonomisk stilling,
- Kommunen nyttar nynorsk målføre. Rapportar til politiske organ skal derfor skrivast på nynorsk. Som hovudregel skal korrespondanse med kommunen skje på nynorsk.
- Leverandøren sitt løysingsforslag skal inkludere forslag til organisering med prosjektplan og framdriftsplan. Arbeidsmetodikk, årsrytme, forslag til møtefrekvens etc. bør vere ein del av dette.

I tillegg til dette vert det etterspurd ein timepris for å få utført forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre timebaserte oppdrag.

Dette vert selskapa vurdert på, i utveljing av kven som har det beste tilbodet der det vert lagt vekt på det beste forholdet mellom pris og kvalitet. Det har så langt lete seg greitt gjera å tildela oppdraga til selskap som fyller kvalifikasjonskrava og som leverer ift. tildelingskriteria.

Dette er fullt ut ei tenleg ordning som mange kommunar i Vestland har gode erfaringar med.

I Norge er det mest vanleg med interkommunale revisjonsordningar, medan det i tidlegare Hordaland er mest vanleg med privat revisjon. Den norske Revisorforening si heimeside viser at det pr. i dag er 45 kommunar og ein fylkeskommune som nyttar privat revisjon i Norge. I Vestland fylke har 17 kommunar, samt Vestland fylkeskommune, privat revisjon.

3. Om å tilsetta egne revisorar.

Det er i all hovudsak store kommunar og fylkeskommunar som har egne revisorar. Døme er Oslo kommune og Trondheim kommune. I Vestland er det ingen kommunar som har slik revisjonsordning, men Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune hadde egne revisorar fram til dei valde å konkurranseutsetta revisjonstenestene sine.

Det står i kommunelova § 24-2:

«Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.»

Det er stor breidde på ansvarsfeltet innafor desse revisjonsformene. Det bør vera breiddekompetanse i revisjonen. Noverande budsjett til revisjonsarbeidet i Fitjar kommune gjev berre rom for å tilsetta ein revisor i deltidsstilling. Då vil ein mangla breiddekompetanse og

ordninga er kritisk sårbar ved sjukdom og ledigheit i stillinga. Uavhengighet vil og vera eit spørsmål - når det kun er ein revisor som er såpass «tett på» kommunen.

Det kan på bakgrunn av bl.a. manglande breiddekompetanse, sårbarhet og risiko ift. uavhengighet ikkje tilrådest å gå for ei slik løysing.

4. Om interkommunale revisjonsordningar inkludert Rogaland Revisjon IKS

Den tredje revisjonsordninga er interkommunale revisjonsordningar.

Dette er og i utgangspunktet ei tenleg revisjonsordning, men det bør vera eit visst tal tilsette som sikrar breiddekompetanse og leveringsevne, også når det kjem saker på kort varsel som bør utgreiast.

I Vestland er det to slike ordningar igjen. Det er:

Nordhordland revisjon IKS og Indre Hordaland revisjonsdistrikt som er i ferd med å slå seg saman til Vestlandsrevisjon IKS:

- Hovudkontor i Knarvik/Voss
- Her er 7 tilsette
- Dekkar kommunane Austrheim, Fedje, Masfjorden, Modalen, Osterøy, Eidfjord, Voss, Ulvik og Ullensvang

Vestland Revisjon KO:

- Hovudkontor i Førde
- Her er 11 tilsette
- Dekkar alle kommunane i tidlegare Sogn og Fjordane med unntak av Aurland og Lærdal

I Rogaland er det ei slik ordning. Det er:

Rogaland Revisjon IKS, som kommunestyret har bede kontrollutvalet om å vurdere spesielt:

- Hovudkontor i Stavanger
- Her er 23 tilsette
- Dekkar 14 kommunar i søre Rogaland, inkludert Rogaland fylkeskommune
- Det er vidare gjort vedtak om at 9 kommunar i Haugalandet / Etne / Sveio søkjer om å bli eigar i selskapet og få sine revisjonstenester utført hjå dei frå 01.07.2021

Sekretariatet har send skriftleg førespurnad (vedlegg 1) til revisjonsdirektør i Rogaland Revisjon IKS, Rune Haukaas, der vi har bede om å få tilsend ein del økonomisk informasjon som kan bidra til at vi kan samanlikna med det som ligg i kontrakten med dagens avtale med privat revisor. I dette ligg det at vi har bede om å få ein estimert totalpris på kva det vil koste Fitjar kommune pr. år å bruke Rogaland Revisjon IKS, samt kor mange timar til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre timebaserte tenester som er lagt inn i denne totalprisen.

Vi har motteke svar frå Rogaland Revisjon IKS (vedlegg 2). I svaret kjem det fram at dei meiner det er vanskeleg å komme med svar på ein estimert totalpris, så det har vi ikkje motteke. Vi har også bede om å få opplyst kva timepris dei nyttar og der svarer dei at deira timepris ligg på, kr. 960,- for eigarkommunar og kr. 1015,- for andre enn eigarkommunar. Vidare har vi bede opplyst om kva Fitjar kommune kan rekne med å måtte betale i innskot dersom dei skulle velgje å gå inn som eigar i selskapet. Her er svaret at Fitjar kommune truleg vil måtte betale omtrent kr. 30-40.000.

Dersom Fitjar kommunestyre 09.12.2020 går inn for å søkje opptak som eigar i Rogaland Revisjon IKS har vi også utfordra dei på å seie noko om dei trur at dei kan ta over revisjonsansvaret for Fitjar kommune frå 01.07.2021. På dette svarar dei slik:

«Status for vår del er som nevnt innledningsvis at Rogaland Revisjon IKS er i en prosess om å behandle opptak av 9 nye kommuner. Dette tar noe tid, og våre eiere har signalisert at de vil ha en samkjørt prosess, med én samlet revisjon av avtaleverk m.m som vedtas i kommunestyrene i alle våre eiere.

Dersom det søkes om opptak, er vi noe usikre på om Stord og Fitjar vil rekke denne «opptaksrunden» og dermed holde med den fremdriftsplan som skisseres (Dette beror ikke bare på Rogaland Revisjon IKS).

Det beste for våre eiere vil være dette opptaket samlet med de andre, men ut ifra en praktisk vinkling kan imidlertid være enklere å gjennomføre et opptak med virkning fra og med 1.7.2022.»

Vi tolkar dette svaret slik at det er lite sannsynleg at Rogaland Revisjon IKS eventuelt vil kunne overta revisjonsansvaret for Fitjar kommune så tidleg som 01.07.2021.

Innleiingsvis i Rogaland Revisjon IKS sitt svar viser dei til presentasjon av selskapet som dei hadde for Haugesund kontrollutvalg (vedlegg 3). Vidare vert det vist til ein vedlagt e-post med innspel til saksframlegg som dei sende Haugaland kontrollutvalgssekretariat i sommar. Dette legg vi ikkje ved då vi meiner det er upassande at ein potensiell revisor kjem med innspel til korleis sak om val av revisjonsordning i ein kommune skal sjå ut.

Vi meiner Rogaland Revisjon IKS kan vera eit godt alternativ til å levere revisjonstenester til Fitjar kommune reint kompetansemessig.

5. Om økonomi og det å vakta seg for å «ri to hestar».

Korleis ein kjem ut økonomisk, er bl.a. eit resultat av tilbudsprosessar med nokre års mellomrom i ein privat marknad, og betalingsprinsipp samt årlege budsjett i offentleg regi. Fitjar kommune, som no skal ut i ein konkurranse, må vera varsam ift. mulig skuldning for å «ri to hestar» samstundes - altså at ein får pristilbod frå private leverandørar i eit system, samstundes som ein drøftar levering av tenester med eit anna selskap i eit anna system. Konkurransesgrunnlaget skal leggjast ut offentleg i slutten av november med frist for levering av tilbod til 26.01.2021. Vi veit sjølvstyk ikkje kva prisen vil ligge på for ny revisor frå 01.07.2021, men vi veit kva som vil ligge inne i prisen med bakgrunn i eit detaljert konkurransegrunnlag. Det betyr at når leverandør er vald er det forutsigbart kva kostnader kommunen har til revisjon kvart år i 4 år. Vidare har vi god erfaring med konkurransar på dette området, seinast for 4 kommunar våren 2020, så vi har god oversikt over omtrent kor prisane vil ligge. Ved å velgje privat revisjon vil ein også unngå ansvar med pensjonskostnader for tilsette.

Det kan elles opplysast om at det i den konkurransen som skal leggjast ut no vert det lagt opp til ein kontrakt på 1 år med opsjon på 1 + 1 + 1 år for kommunane Fitjar og Stord, medan det er lagt opp til kontraktstid på 4 år utan opsjonstid for dei øvrige 3 kommunane. Det gjer at Fitjar kommune vert meir fleksibel i høve eventuelt å gå inn som eigar i Rogaland Revisjon IKS på eit seinare tidspunkt.

Når det gjeld kva det vil koste å gå inn som medeigar i Rogaland Revisjon IKS har vi ikkje motteke nok opplysningar frå selskapet til at vi kan estimere dette. Ved å velgje å gå inn som eigar i selskapet vil kommunen også vera ansvarleg for framtidige pensjonskostnader for dei tilsette i selskapet. Sekretariatet er kjend med frå tidlegare prosessar at dersom kommunen på eit seinare tidspunkt skulle velgje å gå ut av ordninga igjen kan det medfører store kostnader til å betale seg ut av ansvaret for framtidige pensjonskostnader. Dette er også moment som ein må ta omsyn til i vurderinga.

Sekretariatet meiner at Fitjar kommune må be Rogaland Revisjon IKS om å få eit estimat på kva det vil koste pr. år før ein kan vurdere å gå inn som eigar i selskapet. Dersom Fitjar kommunestyre likevel vedtar at dei vil søke om å bli medeigar i Rogaland Revisjon IKS på det grunnlaget som ligg føre no, vil det vera særst usikkert kva revisjonsordninga vil koste pr. år.

Konklusjon

På bakgrunn av at det ikkje ligg føre nok informasjon til at ein kan estimere ein framtidig revisjonskostnad med at Fitjar kommune går inn som eigar i Rogaland Revisjon IKS, vert det tilrådd at kontrollutvalet innstiller til kommunestyret på at ein ikkje går inn for ei slik løysing no.

Vidare vert det tilrådd at kontrollutvalet foreslår at kommunestyret ber Rogaland Revisjon IKS komme med eit estimat på kva det totalt vil koste Fitjar kommune pr. år i revisjonshonorar for å gå inn som eigar i selskapet. I dette må det også gå fram kor mange timar det ligg i estimatet til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre timebaserte tenester.

Fra: Roald Breistein (Roald.Breistein@vlfk.no)

Sendt: 09.11.2020 09:41:00

Til: Rune Haukaas

Kopi: Hogne Haktorson; Helge Inge Johansen

Emne: Revisjonsordning i Stord kommune og Fitjar kommune

Vedlegg:

Kommunestyra i Stord kommune og Fitjar kommune har bede kontrollutvalet om å legge fram sak til kommunestyret i desember 2020 med vurdering om kommunen skal gå inn i Rogaland Revisjon. Det vart gjort slike vedtak:

Stord kommunestyre i sak PS 55/20 i møte 24.09.2020:

«Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjennomføre ny konkurranse i høve val av revisor for Stord kommune. Tidsramma må leggjast slik at den som vert valt ut frå konkurransen, er revisor fom. 01.07.2021. Fullmakta omfattar gjennomføring av heile prosessen, herunder:

- *Utarbeiding og godkjenning av tilbodsdocument*
- *Knytte til seg naudsynt hjelp*
- *Vurdera mottekne tilbod og innstilla overfor kommunestyret på val av revisor.*

Kommunestyret ynskjer at Kontrollutvalet også vurderer om Stord kommune, til liks med Sveio, skal gå inn i Rogaland revisjon. Kommunestyret bed Kontrollutvalet om å komma tilbake med ei eiga sak på dette innan kommunestyremøtet i desember 2020.»

Fitjar kommunestyre i sak 64/20 i møte 30.09.20:

«Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjennomføre ny konkurranse i høve val av revisor for Fitjar kommune. Tidsramma må leggjast slik at den som vert valt ut frå konkurransen, er revisor fom. 01.07.2021. Fullmakta omfattar gjennomføring av heile prosessen, herunder:

- *Utarbeiding og godkjenning av tilbodsdocument*
- *Knytte til seg naudsynt hjelp*
- *Vurdera mottekne tilbod og innstilla overfor kommunestyret på val av revisor.*

Kommunestyret ynskjer at Kontrollutvalet også vurderer om Fitjar kommune, til liks med Sveio, skal gå inn i Rogaland revisjon. Kommunestyret bed Kontrollutvalet om å komma tilbake med ei eiga sak på dette innan kommunestyremøtet i desember 2020.»

Vi skal no førebu sak til kontrollutvala og det er lagt opp til at handsaming skal skje etter slik møteplan:

- Fitjar kommune: Kontrollutvalet 27.11.2020   Kommunestyret 09.12.2020
- Stord kommune: Kontrollutvalet 03.12.2020   Kommunestyret 17.12.2020

Vi ønskjer at saka skal vera så opplyst som mogleg. Dette for å kunne samanlikne dagens situasjon, der begge kommunane har konkurranseutsett revisjonen, med at dei eventuelt skal gå inn i Rogaland Revisjon IKS.

I samband med vår saksførebuing ber vi difor om å få tilsendt slik informasjon:

1. Kva vil estimert totalpris pr. år for kvar av kommunane vera som inkluderer alle desse revisjonstenestene og andre punkt:
  - a. Årsrekneskap, inkludert eventuelle kommunale føretak
  - b. Alle prosjektrekneskapar
  - c. Konsolidert rekneskap

- d. Forenkla etterlevingskontroll
  - e. Kontroll av finansreglement
  - f. Alle attestasjonsoppgåver, mva. komp., statlege tilskot, refusjonskrav, prosjekt, fond, EU prosjekt (både som lead partner og ikkje lead partner) og andre liknande oppgåver. Dette gjeld både interne attestasjonar og attestasjonar frå ekstern tredjepart. Estimert til ca. 10 – 15 pr. år for Fitjar og ca. 25 pr. år for Stord
  - g. Rettleiing og bistand til kommunen på inntil 1 time pr henvending
  - h. 2 x 2 timars kurs pr år for kontrollutvalet eller andre i kommunen
    - i. Møteplikt i alle møter i kontrollutvalet
    - j. Naudsynte møter med kommuneadministrasjonen anslagsvis 4 gonger pr. år
    - k. Møteplikt i kommunestyret når saker som har tilknytting til REVISOR sitt oppdrag skal handsamast.
    - l. Reisetid og reisekostnader
2. Kor mange timar til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre timebaserte tenester er lagt inn i denne totalprisen?
  3. Kor mange timar vil gå med til ein normal forvaltningsrevisjon for desse kommunane med eit anslag på +/- 50 timar?
  4. Kva er timeprisen for levering av forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre timebaserte tenester?
  5. Kva må den enkelte kommune rekne med å betale inn i innskot?
  6. Noverande avtale med ekstern revisor gjeld til 30.06.2021 for begge kommunane. Dersom det vert gjort positive vedtak i kommunestyra i desember:
    - a. Vil det vera realistisk at alle formalitetar er på plass i noverande eigarkommunar slik at Rogaland Revisjon IKS eventuelt kan ta over revisjonsansvaret for Stord og Fitjar frå 01.07.2021?
    - b. Vil det eventuelt også vera mogleg å få dette til frå t.d. frå 1.7.2022?
  7. Frå handsaming av tilsvarande sak i Tysvær kommune 22.09.2020 går det fram av saksframlegget til Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS dette på side 11 (vår utguling):

	Budsjett 2013 (vedtatt av KST)	Budsjett 2018 (vedtatt av KST)	Regnskap 2019	Budsjett 2020 (vedtatt av KST)	Folketall pr 01.01.20	Kostnad pr innbygger 2020
Karmøy	1 026 000	1 060 000	880 404	1 115 000	42.186	26,43
Haugesund	1 020 000	861 000	829 896	837 000	37.357	22,40
Tysvær	400 000	510 000	478 203	535 000	11.065	48,35
Vindafjord	400 000	435 000	416 249	440 000	8.714	50,49
Sveio	300 000	400 000	428 615	421 000	5.766	73,01
Sauda	375 000	410 000	446 293	440 000	4.595	108,32
Etne	365 000	380 000	395 032	404 000	4.062	99,45
Bokn	158 000	180 000	194 405	260 000	852	305,16
Utsira	133 000	206 000	80 453	215 000	198	1085,85
Suldal	592 000	670 000	735 264	855 000	3.804	224,76

Vi ber opplyst om følgjande i høve desse budsjett tala for 2020 for kommunane Haugesund, Tysvær, Sauda og Etne:

- a. Kva revisjonstenester ligg inne i desse beløpa?

- b. Kor mange timar til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre timebaserte tenester ligg inne i dette beløpet for kvar av kommunane?

8. Vidare står det dette på side 12 (vår utguling):

	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Folketall pr 01.01.20	Kostnad pr innb. 2020
(Nye) Stavanger	4 966 000	5 444 000	6 068 128	6 869 000	143.574	47,85
(Nye)Sandnes	2 400 000	2 774 400	2 890 410	3 907 000	79 537	49,12
Sola	989 000	1 104 000	1 88 304	1 200 000	27 153	44,19
Klepp (konkurr.)	850 000	740 000	795 424	804 000	19 588	41,04
Hå	727 000	816 000	665 040	912 000	18 991	48,02
Time (konkurr.)	593 000	602 000	587 434	800 000	18 916	42,29
Eigersund	746 000	823 000	954 240	917 000	14 811	61,91
Strand	748 000	845 000	800 640	907 200	12 968	69,95
Gjesdal	727 000	811 200	765 000	907 200	12 002	75,58
Randaberg	740 000	825 600	901 680	921 600	11 221	82,13
(Rennesøy)	740 000			-----	Ca 4 900	-
Sokndal	439 000	444 000	521 480	489 600	3.804	128,70
Hjelmeland	595 000	625 000	682 808	691 800	2 574	268,76
Lund	391 000	437 000	462 960	436 800	3 202	136,41
Finnøy	401 000			-----	Ca 3 200	-
Bjerkreim	535 000	403 000	369 840	460 800	2 787	165,33
Forsand	430 000			-----	Ca 1 200	-
Kvitøy	288 000	321 600	302 400	379 200	517	733,46

Vi ber opplyst om følgjande i høve desse budsjett tala for 2020 for kommunane Hå, Eigersund, Sokndal og Lund:

- a. Kva revisjonstenester ligg inne i desse beløpa?
 b. Kor mange timar til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre timebaserte tenester ligg inne i dette beløpet for kvar av kommunane?

Vi ber om at desse opplysningane vert send hit **seinast innan 16.11.2020**.

Med helsing

Roald Breistein
seniorrådgjevar

sekretariat for kontrollutvalet

Tlf: 97 50 51 52
www.vestlandfylke.no

Ver merksam på at all dialog på e-post kan bli journalført.

Fra: Christian Jerejian Friestad (christian.jerejian.friestad@rogaland-revisjon.no)

Sendt: 16.11.2020 15:20:46

Til: Roald Breistein

Kopi: Rune Haukaas; Svein Kvalvåg; Tore Kristensen - Revisjonen

Emne: Vedrørende revisjonsordning i Stord og Fitjar kommune

Vedlegg: Presentasjon Haugesund.pdf;Innspill til saksfremlegg.pdf

Hei og takk for henvendelsen.

Vi synes det er veldig kjekt at Stord og Fitjar ønsker å utrede muligheten for å søke eierskap i Rogaland Revisjon IKS.

Vi er nå inne i en pågående prosess hvor 9 kommuner har søkt om å bli eiere. I lys av at vi allerede tar sikte på å ta opp nye eierkommuner som i antall utgjør ca. 20 % av det totale private markedet for kommunal revisjon, må ta en vurdering på om det er hensiktsmessig å ta opp enda flere kommuner allerede høsten 2021. Dette må eventuelt forankres i styret og blant våre eiere.

For å gi utvalgene noe mer informasjon om Rogaland Revisjon IKS, vedlegger vi en presentasjon av selskapet som vi holdt for Haugesund kontrollutvalg, samt en e-post med innspill til saksfremlegget vi sendte til Haugaland kontrollutvalgssekretariat i sommer.

Til spørsmålene i din e-post datert 9. november 2020

1. Totalpris

Som en generell kommentar vil totalpris på tjenestene vi leverer variere og bero på flere faktorer. Det er derfor vanskelig for oss å gå i detalj på underspørsmålene 1. bokstav a-l. Vår timepris er kr 960,- for våre eierkommuner og kr 1015,- for andre enn eierkommunene. Vi arbeider og fakturerer etter medgått tid ihht budsjettrammer som fastsettes av den enkelte kommune. Reisetid fakturerer vi etter medgått tid. Det vil også være naturlig å kreve dekket reisekostnader etter gjeldende satser. I tillegg kommer det normalt timer til rådgivning/særskilt oppfølging som varierer fra kommune til kommune og år til år. Dette kan eksempelvis være mva-relaterte eller regnskapsfaglige spørsmål.

2. Timer til forvaltningsrevisjon m.m

Dette må evt. avgjøres i dialog med kontrollutvalgene.

3. Timeanslag for ordinære forvaltningsrevisjon

Timeforbruk per forvaltningsrevisjonsprosjekt bør vurderes konkret. For å indikere et «normalnivå» vil typisk en timeramme i kommuner med tilsvarende innbyggertall som Fitjar være på ca. 150-200 timer. For en kommune med tilsvarende innbyggertall som Stord, vil nivået typisk være ca. 250 timer. Nivået må tilpasses kontrollutvalgenes budsjettrammer. Vår oppfatning er at det gir best uttelling for kommunene å ha færre og større prosjekter.

4. Timeprisen forvaltningsrevisjon

Vår timepris er kr 960,- for våre eierkommuner og kr 1015,- for andre enn eierkommunene. Denne prisen er uendret fra 2019, og vil også være slik i 2021. Det er påregnelig med en endring i 2022.

5. Innskudd

Ved opptak av Suldal i 2016 ble innskuddet beregnet etter innbyggertall og ble lagt på omtrent det samme nivå som for de opprinnelige eiere. Suldal gikk da inn med kr 50 000. Vi forutsetter at samme prinsipp vil ligge til grunn for innskuddsberegningene. Det vil innebære et innskudd på i underkant av 200 000 for Stord, og omtrent 30-40 000 for Fitjar. Dette er omtrentlige beregninger som kun er ment å indikere hvor nivået kan ligge.

6. Prosess for opptak

Status for vår del er som nevnt innledningsvis at Rogaland Revisjon IKS er i en prosess om å behandle opptak av 9 nye kommuner. Dette tar noe tid, og våre eiere har signalisert at de vil ha en samkjørt prosess, med én samlet revisjon av avtaleverk m.m som vedtas i kommunestyrene i alle våre eiere.

Dersom det søkes om opptak, er vi noe usikre på om Stord og Fitjar vil rekke denne «opptaksrunden» og dermed holde med den fremdriftsplan som skisseres (Dette beror ikke bare på Rogaland Revisjon IKS).

Det beste for våre eiere vil være dette opptaket samlet med de andre, men ut ifra en praktisk vinkling kan imidlertid være enklere å gjennomføre et opptak med virkning fra og med 1.7.2022.

7. Budsjettall fra utvalgte kommuner på Haugalandet

Ettersom vi ikke er revisor for disse kommunene per i dag, har vi ikke oversikt over hva som ligger til grunn for tallene i saksfremstillingen til sekretariatet til de aktuelle kontrollutvalgene. Spørsmål knyttet til saksfremlegget kan nok avklares av Haugaland Kontrollutvalgssekretariat.

8. Budsjettall for utvalgte av våre eierkommuner

Budsjettallene reflekterer alt vårt arbeid for den enkelte kommune, men det er ikke naturlig for oss å gå nærmere inn på dette for den enkelte kommune i denne sammenheng. Hva som ligger nærmere i disse beløpene vil også variere fra kommune til kommune. En viktig del av vår tilnærming er at vi har en god dialog med eierne – og en del av denne dialogen knytter seg til budsjettene. Vi baserer oss på et lavt generelt kostnadsnivå samtidig som vi søker å bistå våre kommuner slik at vi sammen med dem kan nå vår visjon om å forbedre offentlig sektor.

Med vennlig hilsen

Christian Jerejian Friestad

Rogaland Revisjon IKS

Advokat/MBA - Leder forvaltningsrevisjon

M: 46 76 11 66

Rogaland-revisjon.no

R
B

Rogaland
Revisjon

OM OSS

Rune Haukaas

Revisjonsdirektør

Statsautorisert revisor

/jurist/grunnfag statsvitenskap

22 års erfaring innen revisjon og rådgivning fra kommunal og privat revisjon

Spesialkompetanse:

Styring og kontroll av komplekse virksomheter og variert erfaring fra prosjektrelaterte virksomheter, herunder kompetanse om offentlig sektor og offentlige rammebetingelser.

Christian J. Friestad

Leder forvaltningsrevisjon

Advokat / Executive MBA

10 års erfaring som advokat i ledende advokatfirma, i tillegg mastergrad innen økonomi, ledelse og strategi, samt erfaring fra styrearbeid.

Spesialkompetanse:

Offentlig/kommunal rett, eierskaps-/selskapskontroll.

Svein Kvalvåg

Senior forvaltningsrevisor

Statsviter

20 års erfaring fra forvaltningsrevisjon, evalueringsarbeid, undersøkelser og oppdragsforskning.

Spesialkompetanse:

Skole, barnevern, helse og omsorg, teknisk sektor, omorganisering, måloppnåelse, kvalitet og effektivisering.

Har i flere år vært engasjert som kvalitetskontrollør.

Silje Nygård

Senior forvaltningsrevisor

Barnevern/ledelse

16 års erfaring innen barnevern, 12 av disse som leder, siste 5 som barnevernsleder og leder for psykisk helse barn og unge.

Spesialkompetanse:

Barnevern, barn og unge; tidlig innsats, psykisk helse, samarbeid på tvers.

Fersk kommuneerfaring som leder for «*Norges beste barnevern*» (2017).

Ståle Opedal

Senior forvaltningsrevisor

Statsviter/ Øk. Adm.

28 års erfaring med revisjon, forsknings- og analysearbeid og kommunal virksomhet.

Spesialkompetanse:

Helsetjenester, pleie og omsorg, skole, beredskap, omstilling/reformer.

Kommuneerfaring.

ROGALAND REVISJON IKS

- **Visjon:** «*Vi forbedrer offentlig sektor*»
- Vi utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og rådgivning
- Eid av 14 kommuner og Rogaland fylkeskommune
- 23 ansatte
- Hjemmeside: <https://rogaland-revisjon.no>

SELSKAPETS ANSATTE - KOMPETANSE

- Statsautoriserte revisorer
- Registrerte revisorer / revisorutdannede med kommunal praksis
- Siviløkonomer
- Formell endringsledelseskompetanse
- MBA
- Jurister / advokat
- Statsvitere
- Sykepleier med revisorutdanning
- Sosiolog
- Tidligere barnevernsleder

VÅRE EIERE

Stavanger kommune

Rogaland Fylkeskommune

Sandnes kommune

Sola kommune

Hå kommune

Eigersund kommune

Strand kommune

Randaberg kommune

Gjesdal kommune

Suldal kommune

Sokndal kommune

Lund kommune

Hjelmeland kommune

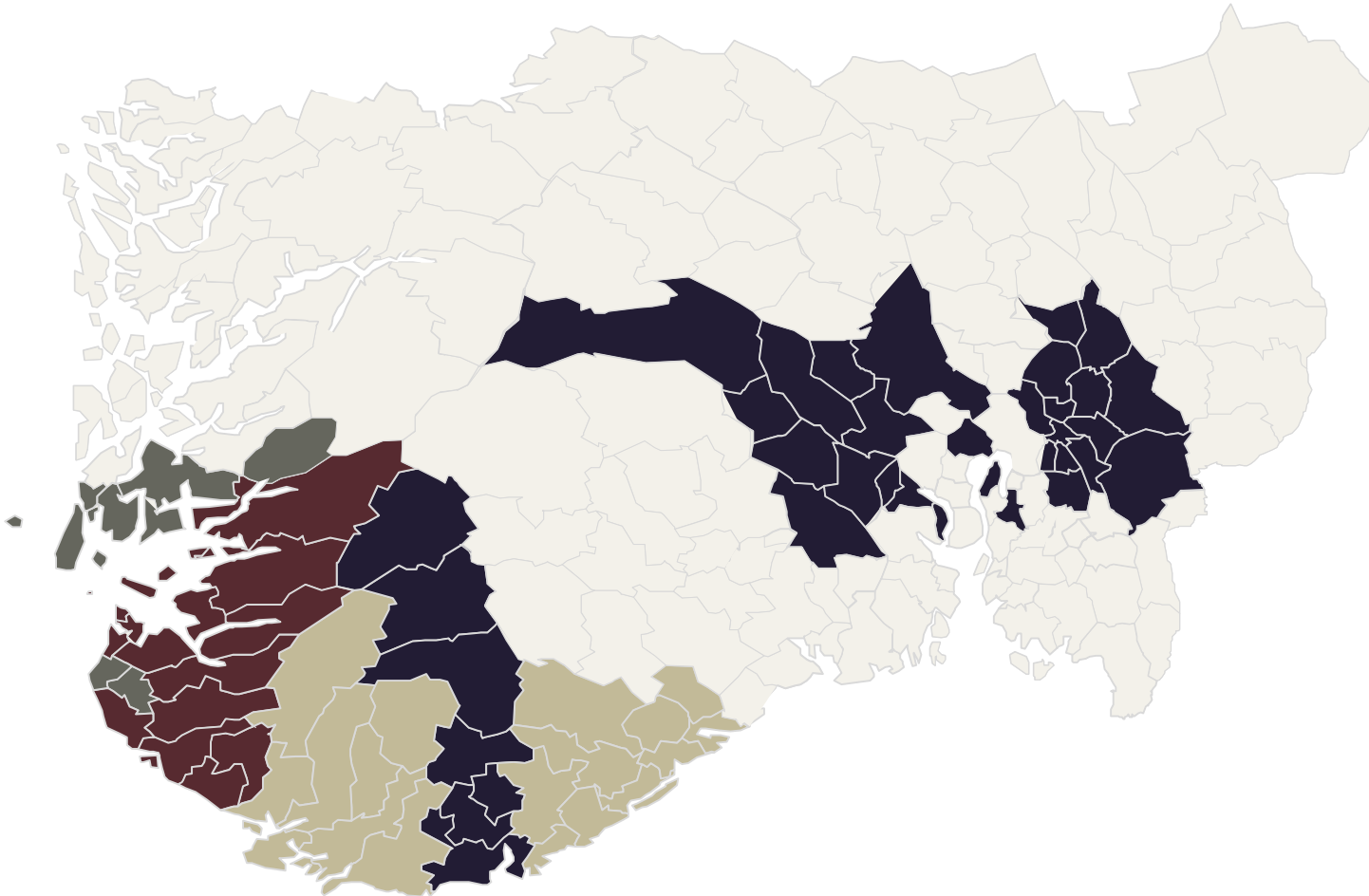
Bjerkreim kommune

Kvitøy kommune

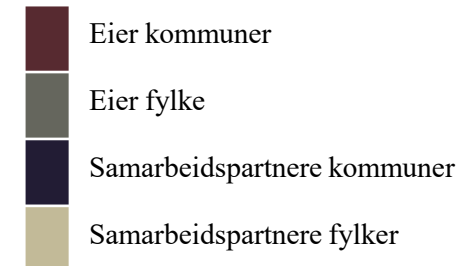

SAMARBEID MED ANDRE REVISJONSENHETER

Agder, Bærum, Romerike og Viken

- Ca. 50 kommuner (5 storkommuner)
- Ca. 30 forvaltningsrevisorer
- Dybde- og breddekunnskap

HVA TILFØRER VI VÅRE EIERE?

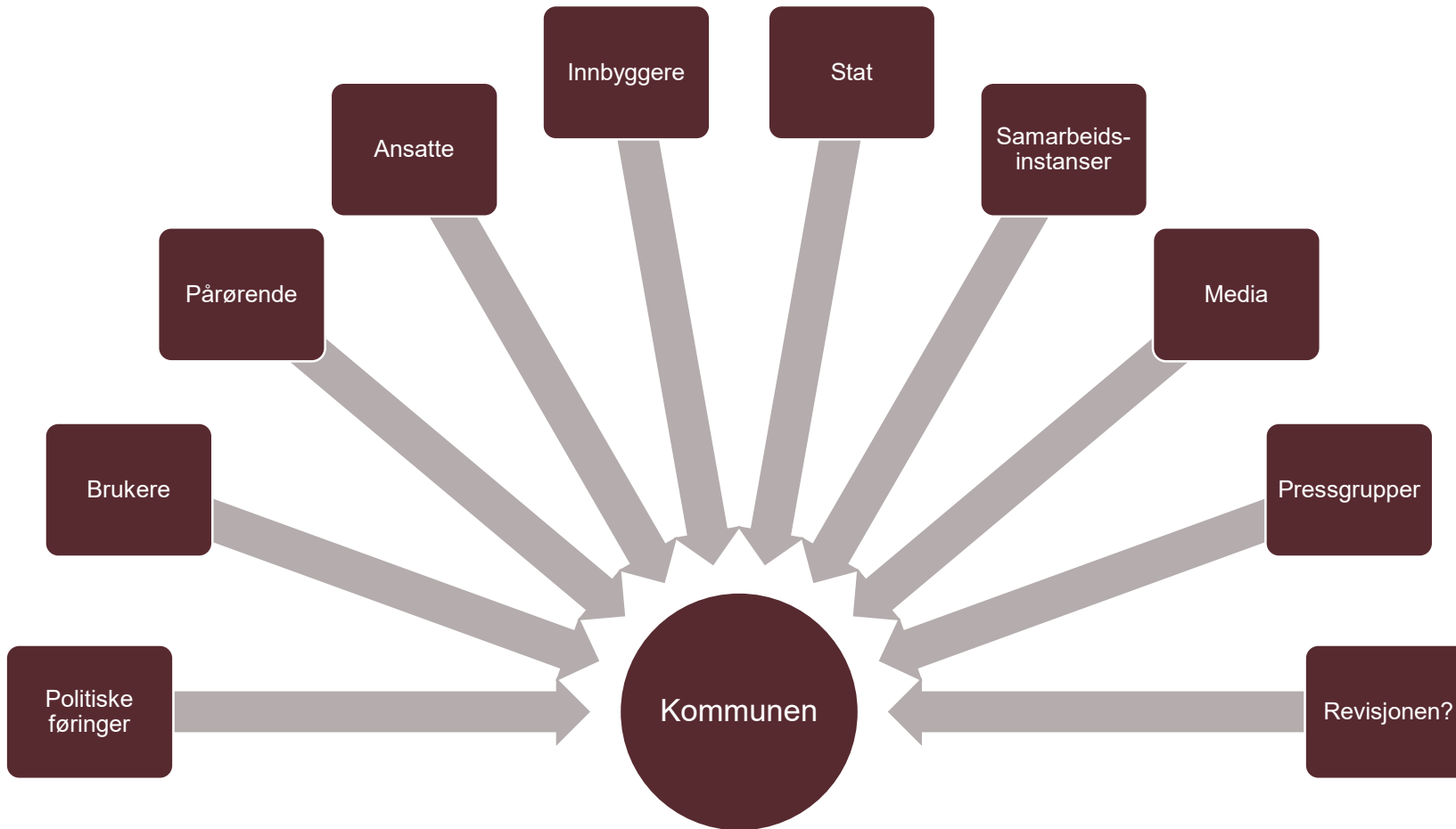

- Revisjonstjenester forankret i en **visjon** om å forbedre offentlig sektor.
- **Spesialistkompetanse** innen kommunal virksomhet og dybdekunnskap om våre eierkommuner (kommuneforståelsen);
- Arbeidsmetodikk som gjennom samarbeid og tett dialog skaper **felles utvikling og læring** for våre eierkommuner.

FORVENTNINGER TIL KOMMUNEN...

TANKER OM KOMMUNENS NØKKELTALL...

2,974 milliarder kr

Totale driftsinntekter

2,895 milliarder kr

Totale driftsutgifter

144 millioner kr

Netto driftsresultat

4,8 %

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

37 250

Antall innbyggere

60 millioner kr

Renteutgifter

71 millioner kr

Avdrag

75,0 %

Gjeldsgrad eks. startlån

2,448 milliarder kr

Lånegjeld

170 millioner kr

Disposisjonsfond

231 millioner kr

Årlige investeringer

60,1 %

Andel lånefinansiering

10 millioner kr

Netto premieavvik inkl AGA

51 949 kr

Netto lånegjeld per innbygger

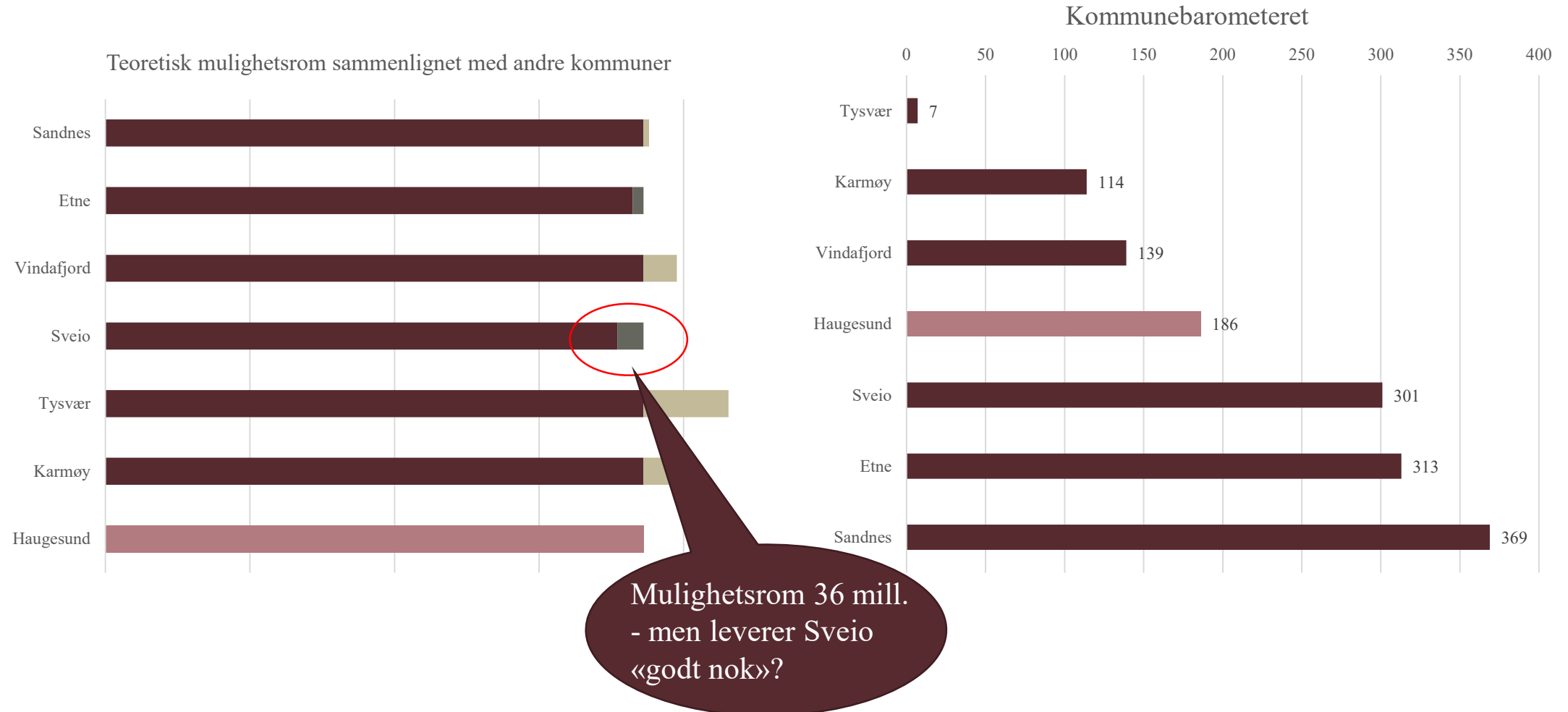
TEORETISK MULIGHETSROM SAMMENLIGNET MOT ANDRE KOMMUNER (MILL. KR)

Mulighetsrom 36 mill.
- men leverer Sveio
«godt nok»?

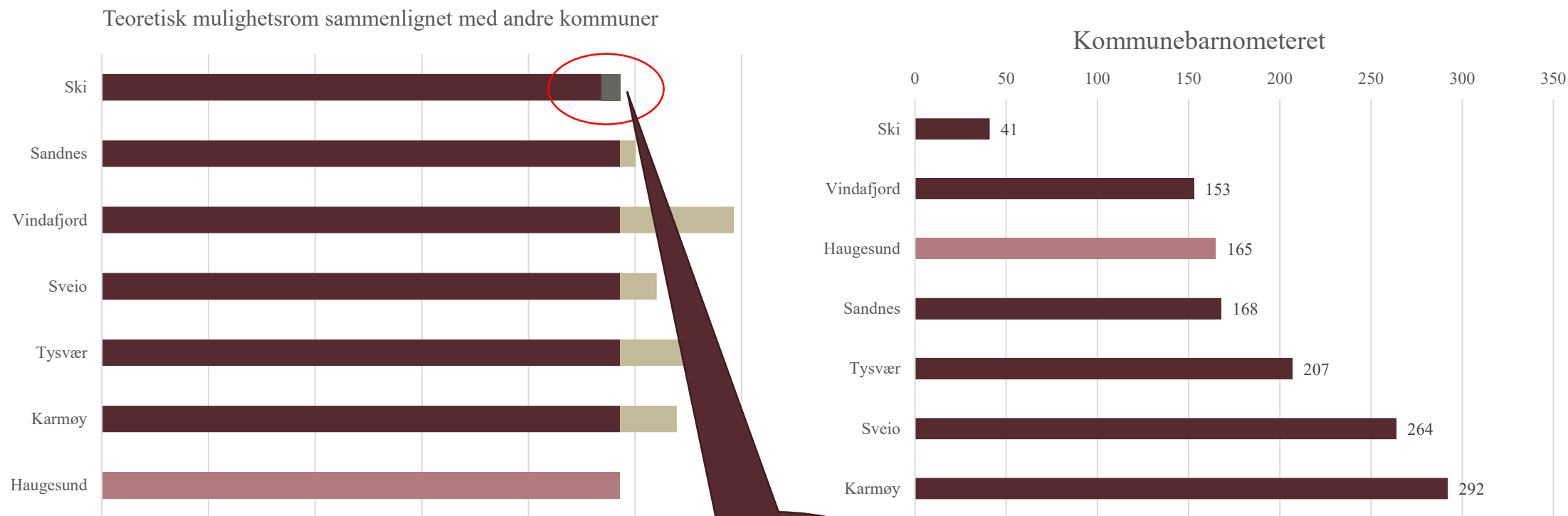
	Karmøy	Tysvær	Sveio	Vindafjord	Etne	Bokn	Suldal	Sauda	Utsira	Sandnes
Pleie og omsorg	-69	-118	36	-46	15	-82	-236	-164	-87	-8
Grunnskole	-53	-79	-34	-107	-92	-181	-171	-50	-169	-15
Adm. styring og fellesutgifter	26	-16	-7	-47	-53	-30	-114	-56	-40	-15
Barnehage	29	-22	10	13	-45	-78	-78	22	0	26
Sosiale tjenester	-6	-32	3	24	-44	38	-84	-37	137	-3
Kommunehelse		-24	-6	-24	-18	11	-52	-37	31	7
Barnevern			-11	-77	-38	-4	-56	-53	67	19
Kultur og idrett			15	11	-14	-44	-161	-71	-302	0
Plan, kulturminner, natur			-3	3	-15	-85	-58	-16	-14	-5
Andre områder			-5	4	17	-107	280	300	-272	28
Totalt			-2	-246	-287	-562	-730	-162	-649	34

Ski (2019) har lavere
kostnad og er bedre på
kommunebarometeret
på grunnskole
- potensiale ca 15 mill

TEORETISK MULIGHETSROM SAMMENLIGNET MOT ANDRE KOMMUNER (MILL. KR) PLEIE OG OMSORG

TEORETISK MULIGHETSROM SAMMENLIGNET MOT ANDRE KOMMUNER (MILL. KR) GRUNNSKOLE

Ski (2019) har lavere kostnad og er bedre på kommunebarometeret på grunnskole - potensiale ca 15 mill

HVORDAN JOBBER VI?

OMSTILLING I PLEIE OG OMSORG

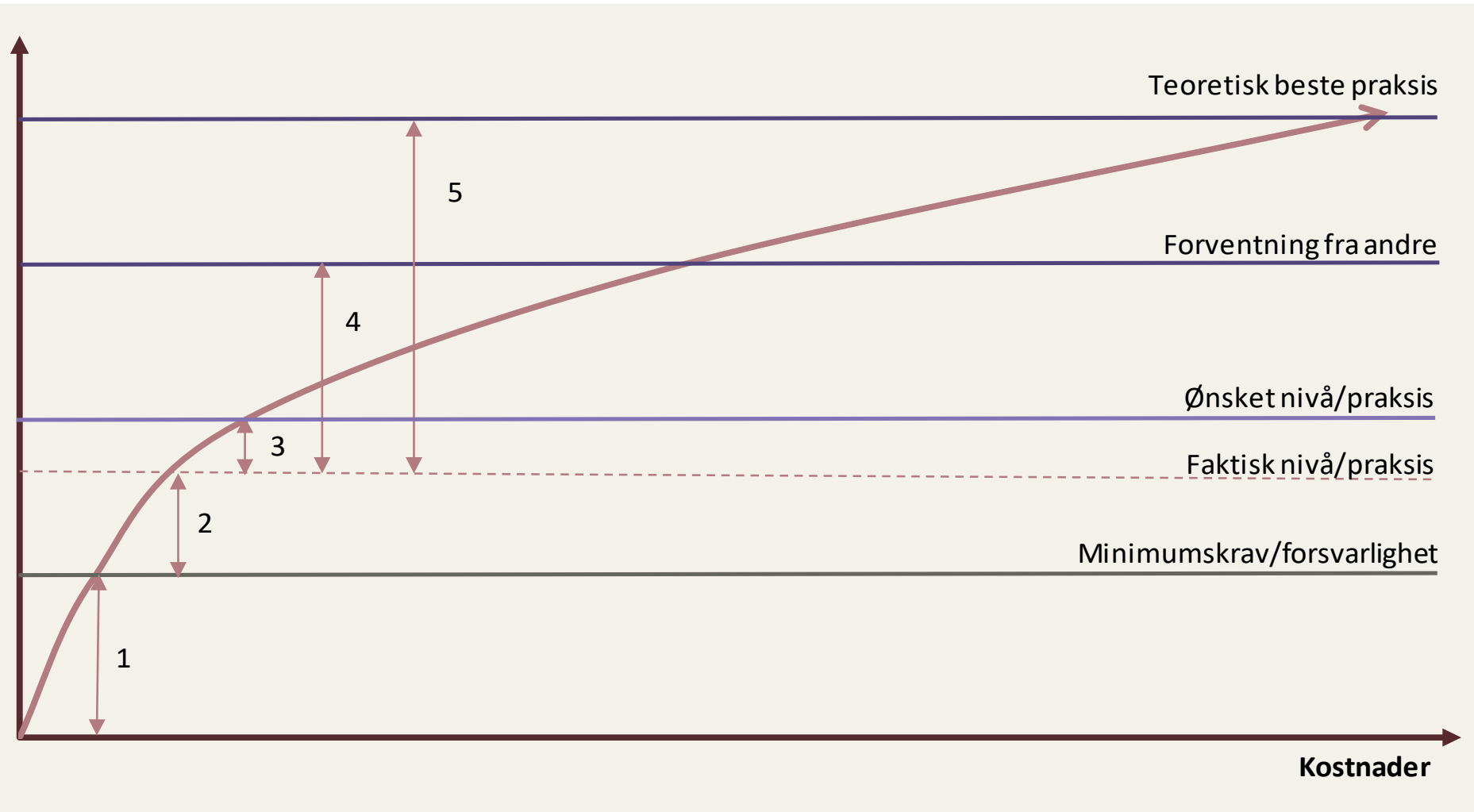

Parallele forvaltningsrevisjoner i 5 kommuner i 2019

- **Hvordan forbereder kommunene seg på eldrebølgen?**
  - For at eldre skal kunne bo hjemme
  - For at eldre skal være mest mulig selvhjulpne
- **Arbeidsform i prosjektgjennomføringen:**
  - Ca 150 intervjuer...
  - Sammenligne tiltak og erfaringer
- **Bidrag til læring og forbedring**

HVA MÅLER VI MOT FORVALTNINGSREVISJON?

FAGDAG – PLEIE OG OMSORG

80 deltakere fra våre eierkommuner;

- Presentasjon av funn fra rapportene,
- 3 kommuner delte sine erfaringer,
- Gruppearbeid og paneldebatt ledet av kommunedirektøren i Stavanger

Eierskap gjør det mulig å;

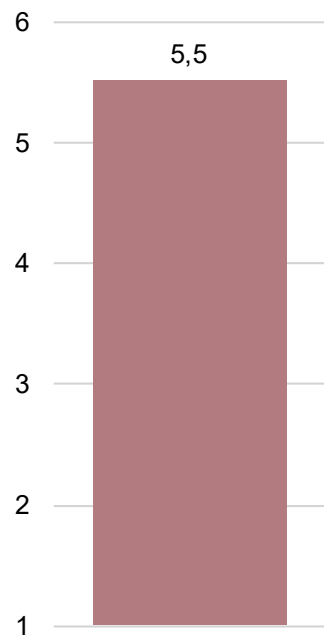
- Samle flere kommuner om felles tema
- Etablere erfarings- og læringsarenaer

FAGDAG 6. DESEMBER 2019

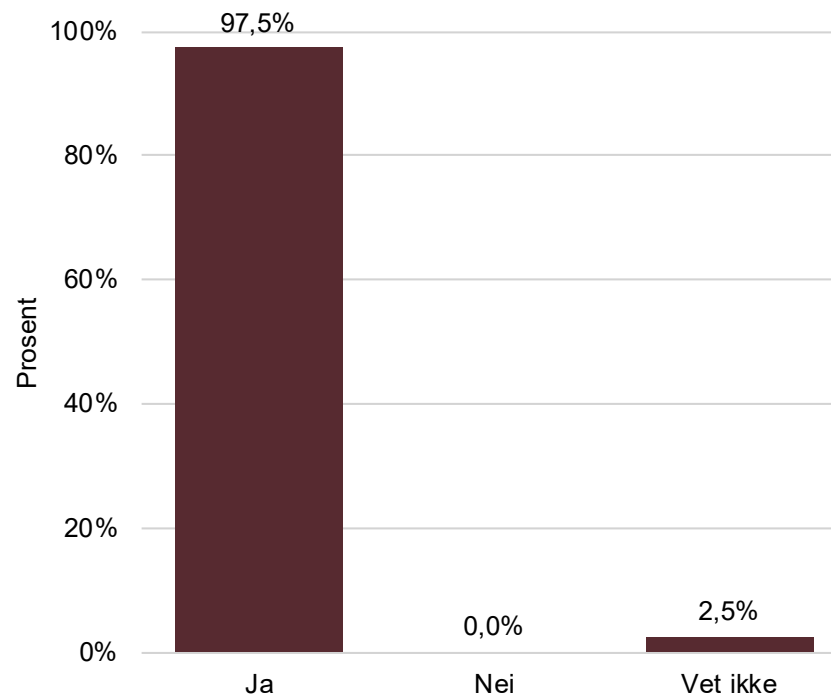
	Program
08:45	<i>Kaffe og lett servering</i>
09:00 – 09:05	<i>Velkommen – plan for dagen</i>
09:05 – 09:35	Nyhetsjørnet <i>Rune Haukaas, revisjonsdirektør, vil orientere om konsekvenser av ny kommunelov for kontrollutvalg, regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Hva betyr endringene for kommunene?</i>
09:35 – 10:00	Nye grep for å forbedre kommunene <i>Christian Jøregian Friestad, leder for forvaltningsrevisjon, vil gi en kort introduksjon til vårt nylig inngåtte samarbeid med fire andre kommunale revisjonsenheter. Han vil reflektere omkring hvordan samarbeid kan bidra til å forbedre offentlig sektor. I tillegg vil vi presentere erfaringer med rådgivningsprosjekter og mulige eksterne finansieringskilder for kommunenes utviklingsarbeid.</i>
10:00 – 10:15	<i>Pause</i>
10:15 – 11:00	Omstilling i helse og omsorg – Kvalitet og effektivisering. Våre erfaringer <i>Målet med kommunenes satsing på hverdagsmestring og hjelp til selvhjelp i pleie og omsorg er å bremse utgiftveksten og skape kvalitativt bedre helse- og omsorgstjenester. I foredraget går forvaltningsrevisorene Svein Kvalvåg og Ståle Opedal nærmere inn på hva som er status for satsingen i utvalgte kommuner. Hvordan har kommunene jobbet med satsingen? Hva er de økonomiske og kvalitetsmessige effektene? Hva har vært de største utfordringene? Og hva kan kommunene lære av hverandre?</i>
11:00 – 11:15	<i>Pause</i>
11:15 – 12:00	Omstilling i helse og omsorg – Kommunenes erfaringer <i>Helge Dragsund, kommunalsjef helse og omsorg i Stavanger, Elisabeth Øverland, rådgiver helse og velferd i Sandnes og Ingeborg Havsp, kommunalsjef helse og omsorg i Eigersund.</i>
12:00 – 12:45	<i>Lunsj</i>
12:45 – 13:30	Gruppearbeid – Hva er de gode måleindikatorene? <i>I et kunnskapsbasert omstillingsarbeid trengs gode måleindikatorer for å måle effekt. I forvaltningsrevisjonene har vi gjort et forsøk på å etablere et sett med måleindikatorer, basert på indikatorer/ nøkkeltall fra ulike kommuner. Dette arbeidet er imidlertid ikke slutført. Hvilke andre indikatorer kan brukes for å måle effektene av satsingen?</i>
13:30 – 13:45	<i>Pause</i>
13:45 – 14:30	Paneldebatt – Er det pågående omstillingsarbeidet tilstrekkelig for å dempe etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester? <i>Flere av kommunene ventet økt etterspørsel etter pleie og omsorg. Ikke bare fordi det blir flere eldre, men også fordi stadig flere yngre etterspør disse tjenestene. Et viktig spørsmål er om omstillingsarbeidet som foregår i mange av kommunene er tilstrekkelig for å dempe etterspørselen? Eller trengs det flere tiltak? I hvilken grad har kommunene behov for å justere kursen på noen områder?</i> <i>Paneldebatten ledes av Per Kristian Vareide, kommunedirektør i Stavanger. Panelet består av Knut Underbakke, rådmann i Gjesdal, Jørn Kosmo, assisterende kommunalsjef i Hå, Eli Karin Fasse, direktør for helse og velferd i Stavanger, Ingeborg Havsp, kommunalsjef helse og omsorg i Eigersund og representant fra Sandnes.</i>
14:30	<i>Takk for i dag!</i>

FORNØYDE DELTAKERE PÅ FAGDAGEN VÅR

Var du fornøyd med fagdagen?

Vil du anbefale Rogaland Revisjon å gjennomføre tilsvarende samlinger?

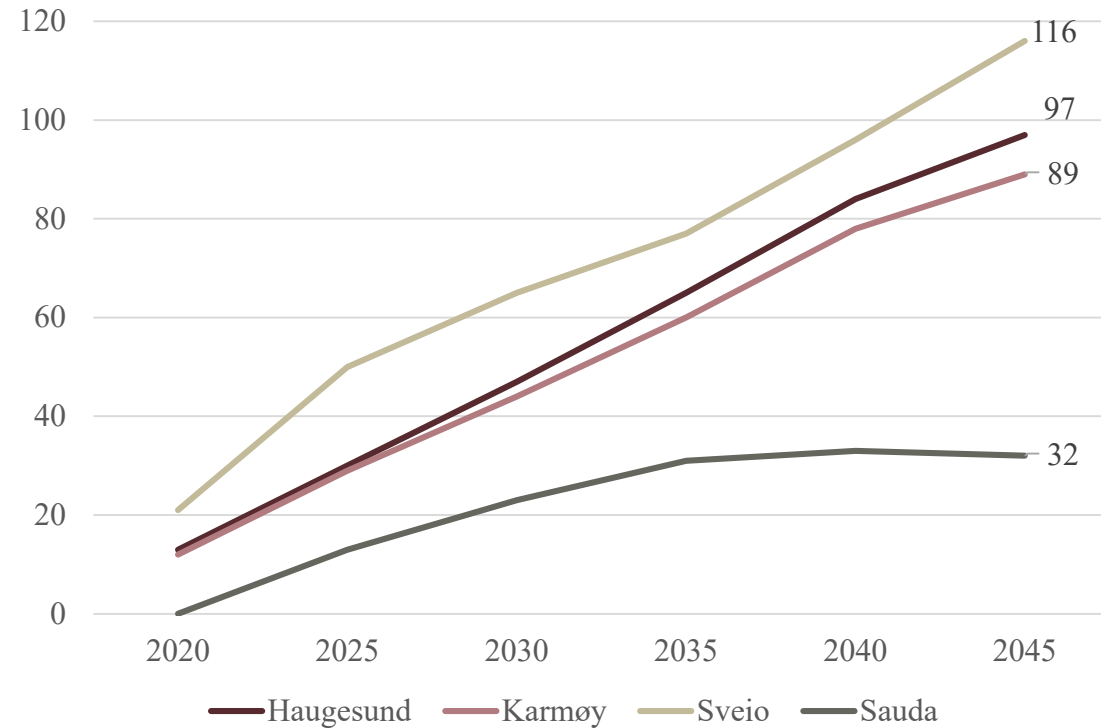

EIERSKAP GIR NYE MULIGHETER

Gjennomføre forvaltningsrevisjoner parallelt og med samme tema

- Hvordan møter Haugesund eldrebølgen?
- Andre aktuelle tema der kommunene kan inngå i et prosjektfelleskap
  - Tidlig innsats
  - Tilpasset opplæring
  - Økonomiske innsparinger
  - Klima
  - Sykefravær
  - Psykisk helse unge
  - Barnevern

Prosentvis økning i andel eldre 67+
(prognose ref.år 2015)

OPPSUMMERING OG VEIEN VIDERE

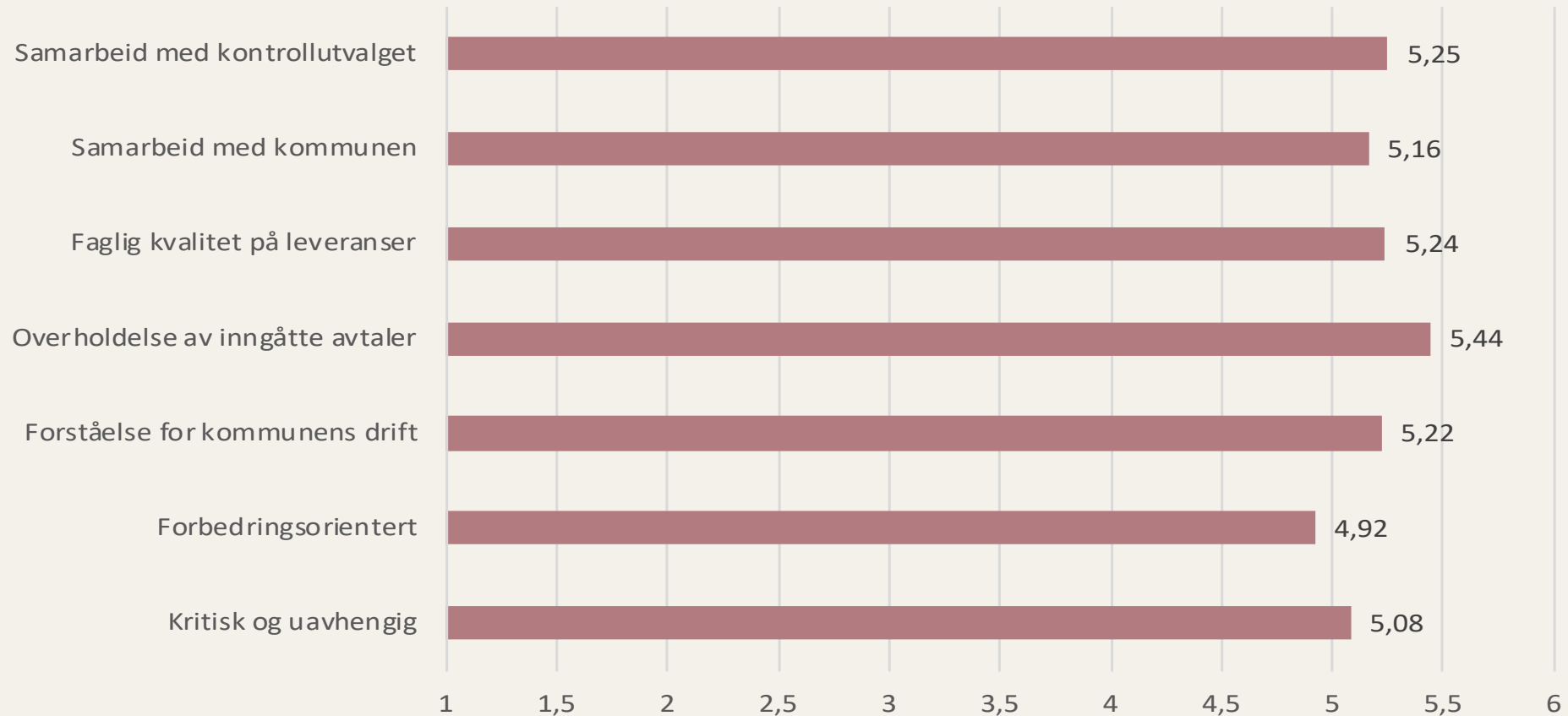
VI BIDRAR MED...

- Treffsikre revisjonsoppdrag gjennom god kommuneforståelse
  - Vi utfordrer kommunene med å si tydelig fra
  - Vi deler de gode erfaringene med eierkommunene
  - Fremtidsrettet – gjør kommunene bedre

... OG EIERNE ER FORNØYDE

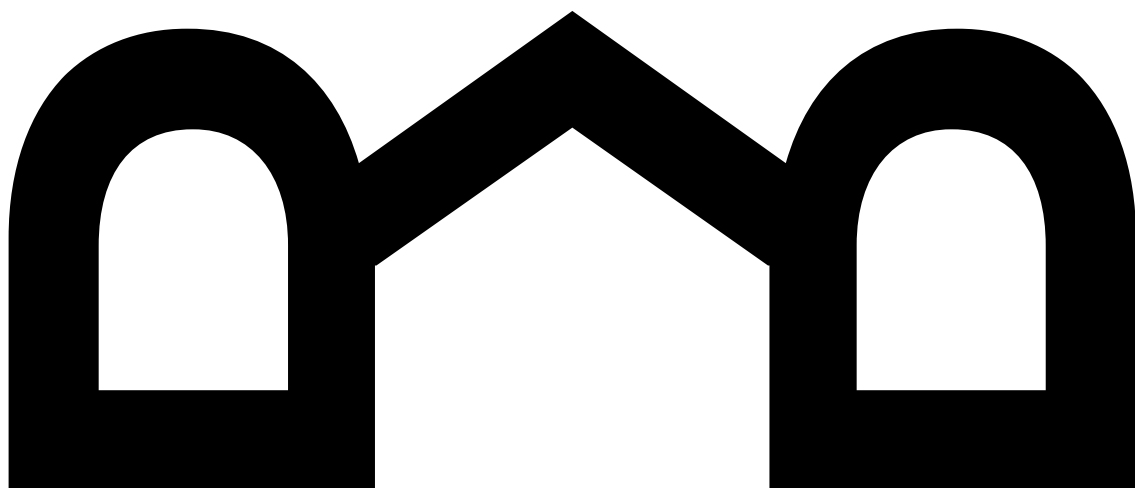
Kundeundersøkelse blant eierkommunene i 2019

PROSESS VED SØKNAD OM OPPTAK

- KU avgir innstilling:
  - Kommunestyret søker om å inngå som eier/deltaker i RR
  - RR/dets eiere tar stilling til søknaden / effektuerer opptaket
  - Eierskapsgruppen er positiv til opptak av Haugesund som eier
- RR har begrenset mulighet til å delta i anbudskonkurranser...

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN

Rune Haukaas

Revisjonsdirektør

Statsautorisert revisor /jurist

M: 952 61 004

rune.haukaas@rogaland-revisjon.no

Christian Jerejian Friestad

Leder forvaltningsrevisjon

Advokat / MBA

M: 467 61 166

christian.jerejian.friestad@rogaland-revisjon.no

VI FORBEDRER OFFENTLIG SEKTOR

Fitjar kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/138-11
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Fitjar kommune	36/20	27.11.2020

Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske utval

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane som går fram av saksutgreiinga til orientering.

Samandrag

Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske utval er nyttig for å halde seg orientert om kva som skjer i kommunen og andre politiske utval. Det vert tilrådd at kontrollutvalet tar ein gjennomgang av disse.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Gjennomgang av møteprotokollar frå politiske organ vert sett på saklista til kontrollutvalet til kvart møte. Møteprotokollane kan lastast ned frå Fitjar kommune si heimeside. Protokollane gjev primært informasjon om dei sakene som har vore til politisk handsaming. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfte ulike problemstillingar som ein finn av særleg interesse.

Kontrollutvalet har gjort vedtak om at ansvar for gjennomgang av møteprotokollar skal fordelast slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Kjell Aleksander Skogsrud
Formannskapet	Björg Tislevoll
Utval for plan og miljø	Gro Rydland
Utval for oppvekst og omsorg	Jostein Sandvik
Viltnemnda	Frank Solli

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å handsame sak om gjennomgang av møteprotokollar, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

Utvalsmedlemane vert bedne om å sjå gjennom innkallingar og møteprotokollar som det er aktuelt å referere saker frå til dette møtet.

Politisk organ:	Møtedatoar:
Kommunestyret	04.11.20
Formannskapet	04.11.20 og 25.11.20
Utval for plan og miljø	17.11.20
Utval for oppvekst og omsorg	10.11.20
Viltnemnda	Ingen nye møter

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko spesielt i gjennomgang av protokollane, blir det tilrådd at kontrollutvalet tar møteprotokollane som går frem av saksutgreiinga over til orientering.

Fitjar kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2020/64-5
Saksbehandlar: Helge Inge Johansen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Fitjar kommune	37/20	27.11.2020

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Samandrag

Det vert lagt opp til å ha eventuelt på saklista for å ivareta det enkelte medlem i utvalet si mogelegheit til sjølv å ta opp saker eller for å gje utvalet mogelegheit til å gjere vedtak i saker som ikkje er på saklista.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Helge Inge Johansen
spesialrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Vedtak i kontrollutvalet 27.02.2020 i PS 7/20 der utvalet vedtok å ha eventuelt som sak i kvart møte.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å handsame sak om eventuelt, jf. kommunelova § 11-3 og § 23-2.

Vurderingar og verknader

Dersom det blir tatt opp saker som krev nærare undersøkingar, eller innhenting av fleire opplysningar, før ein kan konkludere med at det er ei sak for kontrollutvalet, bør utvalet be sekretariatet førebu sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Føremålet med saka er å gje opning for å få nærare undersøkingar av saker som kontrollutvalet ynskjer å få utgreidd til neste møte, eventuelt til eit seinare møte i utvalet. Saka kan utover dette nyttast til å be om orienteringar frå rådmannen eller andre i eit seinare møte.

Referatsaker

**RS 11/20 Rapport etter tilsyn med tvungen somatisk helsehjelp -
Havnatunet**

Helsetilsynet / Tilsyn / Tilsynsrapporter / Vestland / 2020

TILSYNSRAPPORT

Rapport frå tilsyn med tvungen somatisk helsehjelp ved Havnatunet omsorgssenter Fitjar kommune 2020

Tidsrom for tilsynsbesøket:

09., 10. og 14.09.2020

Fylkesmannen i Vestland

10.11.2020

Oppfølging av tilsynet

I dette tilsynet blei det ikkje avdekt lovbrøt. Tilsynet er derfor avslutta.

Innholdsfortegnelse

1. Tilsynets tema og omfang
2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet
3. Framstilling av faktagrunnlaget
4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag
5. Fylkesmannens konklusjon

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

Alle tilsynsrapporter fra dette landsomfattende tilsynet

Fylkesmannen i Vestland gjennomførte tilsyn med Havnatunet omsorgssenter, 09., 10. og 14.09.2020. Vi undersøkte om kommunen sørger for at helsehjelp gitt med tvang blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at pasientane får trygge og gode tenester.

Tilsynet blei gjennomført som del av eit landsomfattande tilsyn, initiert av Statens helsetilsyn.

Fylkesmannens konklusjon:

Det blei ikkje avdekka brot på lov eller forskrift innanfor tilsynsystema.

1. Tilsynets tema og omfang

I dette kapittelet skildrar vi kva som vart undersøkt i tilsynet.

Det landsomfattande tilsynet med kommunale helse- og omsorgstenester i 2020 er retta mot kommunens praktisering av tvungen somatisk helsehjelp.

Fylkesmannen har undersøkt om kommunen sikrar at pasientar som manglar samtykkekompetanse får nødvendig helsehjelp og at helsehjelpa så langt som råd, blir gitt utan bruk av tvang.

Undersøkingane har vore retta mot kommunens heimetenester i Havnatunet og gjeld følgende område:

1. om pasientars motstand mot helsehjelp blir fanga opp
2. om motstand frå pasientar blir følgd opp med tillitsskapande tiltak
3. om pasientars samtykkekompetanse blir vurdert og den som er ansvarleg for helsehjelpa vurderer om helsehjelpa skal bli gjennomført med tvang
4. om tvungen helsehjelp blir fortløpande evaluert i gjennomføringsperioden

Fylkesmannen har gjennomført tilsynet som systemrevisjon. Det inneber at vi har undersøkt korleis kommunen styrer og leiar helsetenestas og helsepersonellets praktisering av tvungen somatisk helsehjelp og om dei aktuelle lovkrava blir oppfylt. Møte og intervju blei gjennomført digitalt grunna Covid 19, medan journalgjennomgangen blei gjort i kommunen.

Fylkesmannen legg vekt på brukarmedverknad, og vi har derfor hatt telefonsamtale med fire pårørande til pasientar ved Havnatunet. Vi har også hatt samtale med ein fastlege for å få informasjon om samarbeid og informasjonsutveksling innanfor tilsynsområda.

2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet

Fylkesmannen er gitt mynde til å føre tilsyn med kommunale helse- og omsorgstenester i helse- og omsorgstenestelova § 12-3 og helsetilsynslova § 4 andre ledd. For dette tilsynet er det undersøkt om kommunen oppfyller krav i:

- Pasient- og brukarrettslova (pbrl.)
- Helse- og omsorgstenestelova (hol.)
- Helsepersonellova (hpl.)
- Forvaltningslova (fvl.)
- Forskrift om leiing og kvalitetsforbetring i helse- og omsorgstenesta

- Forskrift om pasientjournal
- Forskrift om fastlegeordning i kommunane

Kommunens plikt til systematisk leiing og kvalitetsforbetring

Kommunen har ei generell plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere verksemda slik at tenestas omfang og innhald er i samsvar med lov og forskrift, jf. hol. § 3-1 tredje ledd. Desse styringskrava må bli sett i samanheng med internkontrollplikta etter helsetilsynslova § 5.

Dei må vidare bli sett i samanheng med ansvaret for å tilby og yte forsvarlege helse- og omsorgstenester, og med plikta til å arbeide systematisk for kvalitetsforbetring og pasient- og brukartryggleik, jf. hol. §§ 4-1 og 4-2.

Innhaldet i styringskrava er nærare regulert i forskrift om leiing og kvalitetsforbetring i helse- og omsorgstenesta. Internkontroll blir omtalt i forskrifta som styringssystem. Styringssystemet er summen av dei aktivitetar, system og prosessar som kommunen tar i bruk for å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere tenestene, jf. forskrifta §§ 6-9. Styringssystemet skal være tilpassa kommunens størrelse, eigenart, aktivitetar og risikoforhold, og ha det omfang som er nødvendig, jf. forskrifta § 5. Tilsvarande gjeld for i kva grad kommunen skal dokumentere styringsaktivitetane.

I dette tilsynet har vi hatt merksemd på følgande styringskrav:

Kommunen har oversikt over område innanfor tvungen helsehjelp der det er risiko for svikt eller mangel på etterleving av myndigheitskrav, jf. § 6d

Det inngår i plikta til å planlegge og også ha oversikt over område der det er risiko for svikt. Tvungen helsehjelp er eit risikoområde som krev skjerpa merksemd på risikostyring og risikohandtering. For at kommunen skal ha grunnlag for å velje styringstiltak som reduserer risiko, må kommunen ha oversikt over kvar det er risiko og sårbarheit i eiga verksemd.

Kommunen har klar fordeling av ansvar, oppgåver og mynde jf. §§ 6a og 7a

Kommunen skal ha ei klar organisering av helsetenestene og organiseringa skal være kjend for dei tilsette. Uklår organisering og fordeling av ansvar og oppgåver mellom ulike tenester og mellom helsepersonell er ei hyppig årsak til svikt i tenestene. På området tvungen helsehjelp er det ofte fleire helsepersonell som yter helsehjelp til same pasient, men med ulik kompetanse. Det er då heilt vesentleg å ha ei klår fordeling av ansvar, oppgåver og mynde for å redusere svikt.

Kommunen sikrar at helsepersonell har tilstrekkeleg kunnskap og kompetanse til å utføre sine oppgåver,, jf. §§ 6f og 7b

For å kunne organisere helsetenesta og fordele ansvar og oppgåver, treng kommunen kunnskap om kva kompetanse helsetenesta treng og kva kompetanse dei tilsette har. Kommunen har eit ansvar for at helsepersonell har nødvendig kunnskap og kompetanse om tvungen somatisk helsehjelp for å kunne etterleve krava i pbrl. kapittel 4A og for å kunne yte helsehjelpa på ein fagleg forsvarleg og god måte. Tiltak for å sikre kompetanse skal være tilpassa den einskilde sitt ansvar og oppgåver.

Kommunen legg til rette for felles praksis, samarbeid og informasjonsutveksling, jf. §§ 6c og 6d

Tvungen helsehjelp er eit område der det er behov for samarbeid, rutinar og informasjonsutveksling for å sikre forsvarleg og lik praksis. Samarbeid og informasjonsutveksling mellom helsepersonell som yter helsehjelp til pasienten, og samarbeid

mellom desse og den som er ansvarleg for helsehjelpa, er vidare ein føresetnad for å sikre føreseielegheit og kontinuitet i hjelpetilbodet til pasienten. Samarbeid og informasjonsutveksling er vidare nødvendig for at helsepersonell har tilstrekkeleg med informasjon til å gjere forsvarlege helsefaglege vurderingar. Kommunen skal ha vurdert kva faglege og administrative rutinar, instruksar og avtaler som er nødvendige for å sikre lik praksis, samarbeid og informasjonsveksling på området tvungen helsehjelp. I dette inngår at kommunen har rutinar for dokumentasjon i pasientanes journal, slik at opplysningar som er viktige for helsehjelpa er tilgjengeleg for dei som har tenestleg behov for det, og at dei enkelt kan finne opplysningane.

Følgje med på at iverksette tiltak blir følgd i praksis, har effekt og eventuelt korrigerast, jf. §§ 6g, 7e og §§ 8 og 9

Kommunen har ansvar for at iverksette aktivitetar blir gjennomført som planlagt og for å følgje med på om dei er hensiktsmessige og fungerer etter sin hensikt. Kommunens kontroll kan til dømes skje gjennom intern rapportering, ved å ha oversikt over meldingar om svikt og moglege forbetningsområde frå tilsette, oversikt over klager frå pasientar og pårørande og ved å bruke resultat frå pasientundersøkingar og eigne revisjonar.

Kommunen skal ha utpeikt kven som skal være overordna fagleg ansvarleg for tvungen helsehjelp. Den/dei som er utpeikt til å ha denne funksjonen, skal få kopi av vedtak om tvungen helsehjelp som er gjort i kommunen, og får gjennom vedtaka dermed viktig informasjon om kommunes praktisering av tvungen helsehjelp. Det er forventa at kommunen nyttar denne informasjonen i sin kontroll av praksis. Dersom kommunen gjennom sin kontroll avdekkar manglar, skal kommunen iverksette nødvendige forbetringstiltak.

Krava som blir stilt til helse- og omsorgstenesta

I lovgivinga er det stilt ei rekke krav til kommunens helse- og omsorgsteneste. Kommunen skal gjennom si styring og leing sikre at desse krava blir oppfylt. Nedanfor er ei oversikt over krava som er undersøkt:

Nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester

Pasientar har rett til nødvendige helse- og omsorgstenester frå kommunen, jf. pbrl. § 2-1a andre ledd, og § 2-1 e. Kommunen har ei tilsvarande plikt til å gi slik hjelp etter hol. § 3-1, og aktuelt for dette tilsynet er helsehjelp i heimen, jf. hol. §§ 3-1 og 3-2 nr. 6 bokstav c og §3-2a. Helsehjelpa som blir ytt skal være forsvarleg, jf. hol. § 4-1. Kravet om forsvarleg verksemd er ein rettsleg standard. Dette inneber at innhaldet i kravet blir bestemt av kva som til ei kvar tid er anerkjent fagkunnskap, faglege retningsliner og allmenngyldige samfunnsetiske normer. Forsvarlegkravet set ikkje berre krav til den faglege kvaliteten, men også til at tenestene blir ytt i tide og har eit tilstrekkeleg omfang.

Det følger av hol. § 4-1 at forsvarlegkravet også omfattar at tenestetilbodet skal være verdig, heilskapleg og koordinert. Dette må sjåast i samanheng med kommunens plikt etter hol. § 3-4 første ledd til å legge til rette for samarbeid og samhandling mellom ulike deltenester i kommunen og med andre tenesteytarar. Fastlegane vil ofte være ansvarlege for, eller involvert i, prosessar om tvungen helsehjelp. I forskrift om fastlegeordninga i kommunane § 8 er det presisert at kommunens samarbeidsplikt i hol. § 3-4 også omfattar å legge til rette for samarbeid med fastlegen, og eit slikt samarbeid må nødvendigvis omfatte situasjonar der fastlegen er ansvarleg for helsehjelp som kommunens helse- og omsorgsteneste skal gjennomføre.

Føresetnader og krav i pasient- og brukarrettslova kapittel 4 A

For at pasient- og brukarrettslova kapittel 4 A skal kunne gjelde er det enkelte føresetnader som må være oppfylte. Helsehjelpa må være somatisk, pasienten må vere over 16 år, mangle samtykkekompetanse og motsette seg helsehjelpa. Der føresetnadane er oppfylte, er det ei rekke vilkår som må være oppfylt før helsehjelpa kan gjennomførast med tvang, og det er stilt særskilte krav til saksbehandlinga.

Samtykkevurderingar

Hovudregelen er at pasienten skal samtykke til helsehjelpa, jf. pbrl. § 4-1. Der det er usikkert om pasienten forstår konsekvensane av å nekte helsehjelpa, skal den som har det faglege ansvaret for helsehjelpa vurdere om pasienten manglar samtykkekompetanse etter pbrl. § 4-3. Dette vil ofte være den same som skal gjere dei helsefaglege vurderingane etter pbrl. kapittel 4 A. Fordi avgjerder om manglande samtykkekompetanse er ein premiss for å nytte tvungen helsehjelp, er det heilt vesentleg at pasientens samtykkekompetanse blir vurdert på ein forsvarleg måte.

Motstand mot helsehjelp

Pasientar kan vise motstand mot helsehjelp på ulike måtar. Helsehjelp som blir gjennomført sjølv om pasienten gjer motstand, er tvungen helsehjelp. Dersom pasienten manglar samtykkekompetanse, men ikkje gjer motstand mot helsehjelpa, gir pbrl. §4-6 helsepersonell heimel til å ta avgjerd om kva helsehjelp pasienten skal ha.

Tillitsskapande tiltak

Tillitsskapande tiltak er tiltak som blir satt i verk for å få pasienten til frivillig å ta imot helsehjelpa. Det er eit vilkår om at tillitsskapande tiltak er forsøkt før helsehjelpa blir gjennomført med tvang, med mindre det er openbert formålslaust å prøve slike tiltak, jf. pbrl. § 4A-3 første ledd.

Helsefaglege vurderingar

Ansvarleg for helsehjelpa skal gjere helsefaglege vurderingar av om vilkåra i § 4A-3 andre og tredje ledd er oppfylte. Disse vurderingane omfattar om helsehjelpa er nødvendig, noko som inneber at det omhandlar helsehjelp som pasienten har rett på helsehjelpa etter pbrl. § 2-1 a andre ledd og om å ikkje gi helsehjelpa kan føre til vesentleg helseskade. Vidare skal vurderingane omfatte om det planlagde tvangstiltaket står i forhold til behovet for helsehjelpa og at tvungen helsehjelp etter ei heilskapeleg vurdering står fram som den klart beste løysinga for pasienten.

Dersom tiltaket er vurdert som eit alvorleg inngrep for pasienten, som til dømes tiltak som inneber inngrep i kroppen, bruk av reseptbelagde legemiddel, tvungen innlegging og tilbakehald på sjukeheim, skal ansvarleg for helsehjelpa samrå seg med anna kvalifisert personell, jf. § 4A-5 andre ledd. Så langt det er mogeleg skal helsepersonell innhente informasjon frå pasientens næraste pårørande om kva pasienten ville ha ønskt, før avgjerda om tvungen helsehjelp blir tatt, jf. § 4A-5 fjerde ledd.

Evaluering av tvungen helsehjelp

Helsepersonell skal etter § 4A-4 fjerde ledd evaluere den tvungne helsehjelpa fortløpande og avbryte tvungen straks vilkåra ikkje lenger er oppfylte. Dei skal i evalueringa legge vekt på om helsehjelpa viser seg å ha ønska verknad, eller ha uventa negative verknader.

Dokumentasjon

Helsepersonell skal føre journal i tråd med krava som blir stilt til journalens innhald, jf. hpl. § 39. Formålet med kravet om å føre pasientjournal, er mellom anna å sikre forsvarleg oppfølging av pasienten og ivareta pasienttryggleiken. Opplysningar knytt til tema i dette tilsynet er å sjå på som relevante og nødvendige opplysningar om pasienten og helsehjelpa. Slike opplysningar skal helsepersonell, etter hpl. § 40 og pasientjournalforskrifta §§ 4–8, dokumentere i pasientens journal.

3. Framstilling av faktagrunnlaget

Her vert det gjort greie for korleis verksemdas aktuelle tenester fungerer, inkludert verksemdas tiltak for å sørge for at krava til kvalitet og tryggleik for tenestemottakarane blir haldne.

Fitjar kommune har om lag 3200 innbyggjarar. Heimetenesta er organisert under etatssjefen.

Organisering av tenestene

Havnahuset består av 10 små leilegheiter. I tillegg disponerer heimebaserte tenester 11 store leilegheiter i bygget. Dei resterande vert disponert av habiliteringstenesta.

Bustaden er bebuaren sin eigen heim, og kommunen yter tenester i heimen på same vilkår som til andre heimebuande brukarar.

Det er tilsett ein einingsleiar som har ansvar for heimetenestene i Havnahuset, heimetenester til andre heimebuande brukarar og Fitjar bu- og behandlingssenter. Det er tilsett ein avdelingsleiar som har ansvar for tenestene i Havnahuset. Dei fleste tilsette har relevant fagutdanning. Kommunen har utarbeida stillingsomtalar. Kvar pasient har primærkontakt.

Det er tre fastlegar i kommunen som følger opp sine listepasientar.

Dei tilsette ved Havnahuset har Kardex-møte kvar 14. dag der dei går gjennom alle pasientane og tek opp utfordringar knytt til einskilde pasientar. Tilsette på vakt har dagleg rapport der aktuell informasjon om pasientar blir utveksla. Kommunikasjon med fastlegane skjer gjennom e-link, og om det hastar over telefon. I helger og på kveldstid blir legevakta på Stord kontakta om pasientane treng legetenester. Pårørande får informasjon i pårørandedemøte, når dei tilsette treff dei pårørande hos pasienten og på telefon.

Styring

Før tilsynet fekk vi tilsendt ei skildring av organiseringa av heimetenestene i kommunen og ei skildring av praksis for området 4A. Vi fekk skriftlege rutinar for området 4A og vurdering av samtykkekompetanse. I intervju kjem det fram at fleire av dei tilsette ikkje er kjende med at det finst skriftlege rutinar på området, men dei er likevel kjende med tematikken og har ein felles praksis på 4A-området som er i samsvar med dei skriftlege rutinane.

I intervju fekk vi opplyst at einingsleiar følger med på kva som skjer på området 4A ved å lese rapporten kvar dag og følge med på kva som blir dokumentert i journal. Ho har dagleg samtalar med avdelingsleiar og begge deltek i inntaksmøte ein gong i veka. Kommunen sine helse- og

omsorgstenester vert skildra som ein tett organisasjon med små og oversiktlege tilhøve, der dei kjenner pasientane godt, og har mykje dialog. Det er fysisk nærleik mellom dei ulike tenestestadene og pasientane er ofte kjende for heimetenesta før dei får bustad på Havnauset.

Etatssjefen har faste møte med einingsleiar om lag ein gong i månaden, og er overordna fagleg ansvarleg for vedtak etter kapittel 4A.

Det kjem fram at leiinga i kommunen ikkje systematisk følger med på kvar det kan vere risiko for at helsehjelpa på området 4A kan svikte. Dei har likevel reflektert over at god tilgang på plassar på høgare omsorgsnivå, kan vere ein årsak til at dei ikkje har hatt fleire vedtak etter kap. 4A frå heimetenesta i kommunen. Leiinga er klar over at opplæring omkring området 4A kan bli betre, og dei er klar over at alle tilsette ikkje har fått gjennomført e-læringskurs om 4A.

Det har vore planlagd internundervisning for dei tilsette der 4A skulle være tema, men dette let seg ikkje gjennomføre grunna smittevernomsyn. I staden har dei tilsette blitt oppmoda til å ta eit e-læringskurs om kap. 4A, og leiinga har lagt til rette for at dei tilsette skal ta kurset i arbeidstida. Alle tilsette har ikkje teke kurset og einingsleiar har oversikt over dette. Kapittel 4A har jamleg vore tema på Kardex-møte. Nytilsette må gå gjennom ei sjekklister ved opplæring, og 4A er ein del av denne lista.

Kommunen har eit avvikssystem (Compilo) som er kjend for dei tilsette. Der kan dei melde avvik utan at avviket blir knytt til einskilde pasientar. Dette er til dømes avvik som gjeld medisiner og når tilsette vert utsett for vald frå pasientar. Melde avvik i Compilo blir følgt opp av einingsleiar og drøfta med avdelingsleiar. Dei tilsette får tilbakemelding på Kardex-møte av avdelingsleiar om kva som blir gjort. Avvik er også tema på dei faste møta mellom einingsleiar og etatssjefen.

Når helsepersonell yter helsehjelp med tvang, blir dette dokumentert under fana «Tvang» i Gerica. Einingsleiar og avdelingsleiar følgjer med på denne dokumentasjonen, og vurderer om dei skal gjere tvangsvedtak når tvangsbruk blir dokumentert fleire gonger på ein pasient.

Motstand

I intervju fekk vi vite at helsepersonell er kjende med at dei har ansvar for å avdekke motstand mot helsehjelp. Dei er også kjende med at motstand kan bli uttrykt forskjellig, og dette reflekterer dei rundt mellom anna i rapport og på Kardex-møte. I intervju kom det fram at det er tilnærma lik oppfatning av kva som blir tolka som motstand og kva helsepersonellet meiner er tvang. Dei tilsette visste at det ikkje var anledning til å halde pasientar tilbake i omsorgsbustaden. I journalen var det dokumentert at når pasientar gav uttrykk for at dei ville heim, blei det lagt til rette for at dei kunne det. Det er også klart for dei tilsette at dei skal melde observasjonar om motstand til sjukepleiar, som igjen veit når dei skal melde vidare til lege. Motstand mot helsehjelp blir dokumentert i pasientjournalen, noko vi fann fleire døme på ved journalgjennomgang.

Samtykke til helsehjelp

Det er utarbeidd skriftlege rutinar for vurdering av samtykkekompetanse ved omsorgssenteret. Dei tilsette kjenner til at det er sjukepleiar i samråd med fastlege som skal gjere vurdering av samtykkekompetanse. Det kjem fram i intervju at vurdering av samtykkekompetanse blir gjort når pasientar motset seg helsehjelp og tillitsskapande tiltak ikkje fører fram, og at samtykkekompetansevurderinga blir knytt opp mot den aktuelle helsehjelpa. I journal var det nokre spor av at samtykkekompetanse var vurdert ved motstand mot helsehjelp.

Tillitskapande tiltak

Dei tilsette opplyste i intervju at dei er kjende med at dei alltid skal prøve med tillitsskapande tiltak før det eventuelt blir nytta tvang. Dei tilsette utvekslar opplysningar om kva tillitsskapande tiltak dei kan nytte og som fungerer ved rapport og i Kardex-møte. Det kjem fram at dei reflekterer omkring kvar grensa går mellom lirking, overtaling og tvang, og er opptekne av frivilligheit og medverknad frå pasientane. Det blir skrivne referat frå Kardex-møta i ei bok og dei tillitsskapande tiltaka blir dokumentert i journalsystemet Gerica. Vi fann fleire gode døme på individualiserte planar for tillitsskapande tiltak ved journalgjennomgangen.

Helsefaglege vurderingar

Fleire helsepersonell kjende til vilkåra for at helsehjelp kan bli gitt med tvang, og det var klart for dei kven som hadde ansvar for å gjere dei helsefaglege vurderingane, kva vurderingar dei einskilde yrkesgruppene kunne gjere, og kven som kunne gjere vedtak etter 4A.

4A-vedtak

Havnahuset har ikkje sendt oss kopi av vedtak etter kapittel 4A i 2020, men det kjem fram i intervju og journal at dei har gjort eit vedtak som dei vil sende kopi av. I utprøvsperioden har tvangsbruken blitt jamleg evaluert med mellom anna vurdering av effekten av tvangsbruken og eventuelle uventa negative følgjer av tvangsbruken.

Journalgjennomgang Journalgjennomgangen viste at det var dokumentert motstand mot helsehjelp hos 5 av 15 pasientar. Fleire av desse var samtykkekompetente og motstand vart derfor ikkje følgd opp. Hos pasientar med kognitiv svikt var motstand følgd opp med tillitsskapande tiltak. Vi fann få spor av samtykkekompetansevurderingar. Det var ikkje alltid dokumentert om helsehjelpa vart ytt når pasienten ikkje ville ha hjelpa, eller dei helsefaglege vurderingane kring dette.

4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag

I dette kapittelet vurderer vi fakta i kapittel 3 opp mot lovreglane i kapittel 2.

Helse- og omsorgslovgivinga stiller krav til systematisk styring og leiing for å sikre forsvarlege helse- og omsorgstenester. Det er eit leiaransvar å sørge for rammer og organisatoriske løysingar som reduserer risiko for svikt. Leiinga har eit overordna ansvar for å følgje med på om tenestene er forsvarlege og i tråd med helselovgivinga, og om styringssystemet er eigna til å ivareta dette.

Formålet med 4A om å gi forsvarleg helsehjelp og førebygge og redusere bruk av tvang stiller krav til at helsepersonell kjenner reglane og kva dei betyr i praksis.

Undersøkingane våre viser at sjølv om dei tilsette ikkje er kjende med dei skriftlege prosedyrane, kjenner dei regelverket 4A. Det er gjennomgåande at alle veit korleis praksis skal vere og kva ansvar dei har for å avdekke eventuell motstand og kva ansvar dei har når motstand blir avdekket. Slik praksis blir skildra, er dette i samsvar med dei skriftlege rutineane. Det er ikkje krav til skriftlege prosedyrar på området, men når kommunen har utarbeidd desse, meiner vi at leiinga må gjere dei kjende for dei tilsette. Då kan tilsette finne prosedyren om dei er i tvil om reglane og fange opp endringar.

Leiinga har lagt til rette for arenaer der regelverk og refleksjonar om oppfølging av enkeltpatientar er tema. Dei tilsette har fått oppmoding om å gjennomført mellom anna e-læringskurs og har lagt til rette for at kurset kan gjennomførast i arbeidstida. Ikkje alle har gjort dette. Leiinga har sjølv påpeikt at det kan vere nødvendig med tiltak for å få meir systematisk opplæring og har planar for dette. Pasientjournalssystemet er utforma slik at det er enkelt for dei tilsette å få oversikt over eventuell tvangsbruk. Einingsleiar og avdelingsleiar er tett på helsepersonellet og følgjer systematisk med både på korleis helsehjelpa blir gjennomført, mellom anna ved å halde seg oppdatert ved å lese rapportar og delta i direkte pasientretta oppgåver. Det er definert kven som har ansvar for å evaluere og korrigere rutinar og prosedyrar. Avvikssystemet blir brukt til styring av tenestene. Det er etablert ein praksis for samarbeid med lege og pårørande om 4A.

Vi meiner at leiinga har sørga for at det er rammer ved Havnatunet som gjer at det ikkje er tilfeldig og opp til kvart helsepersonell korleis helsehjelpa blir utført, og at det er ein eins praksis. Det er med dette lagt til rette for at pasientar utan samtykkekompetanse som motset seg helsehjelp, kan få nødvendig helsehjelp utan unødige bruk av tvang, i samsvar med pasient- og brukarrettslova kapittel 4A.

5. Fylkesmannens konklusjon

Her presenterer vi konklusjonen av undersøkinga vår, basert på vurderingane i kapittel 4.

Konklusjon:

Det blei ikkje avdekket brot på lov eller forskrift innanfor tilsystema.

Med helsing

Helga Arianson
fylkeslege

Beate Tollefsen
Seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

I dette vedlegget omtaler vi korleis tilsynet vart gjennomført, og kven som deltok.

- varsel om tilsynet ved Havnauset vart sendt 24.02.2020 og var planlagt gjennomført i april 2020. På grunn av Covid 19 blei tilsynet utsett til 09., 10.09. og 14.09.2020
- om lag ei veke før tilsynet hadde vi telefonsamtale med pårørande til fire pasientar ved Havnatunet og ein fastlege

- startmøte med verksemda blei gjennomført digitalt 09.09.2020
- intervju blei gjennomført digitalt 09. og 10.09.2020
- journalgjennomgang blei gjort på Havnatunet 10.10.2020
- oppsummerande møte med gjennomgang av funn vart halde digitalt 14.09.2020

Vi fekk dokument tilsendt før tilsynet og andre dokument blei overlevert under tilsynet. Desse dokumenta blei gjennomgått og vurderte som relevante for tilsynet:

- Skildring av heimebaserte tenester, praksis og rutinar ved Havnatunet
- Organisasjonskart
- Oversikt over tilsette
- Stillingsomtaler:
  - einingsleiar
  - avdelingsleiar innesona
  - avdelingsleiar utesona
  - sjukepleiar
  - helsefagarbeidar
  - avdelingsassistent/pleiemedarbeidar
- Sjekkliste for opplæring:
  - sjukepleiar
  - fagarbeidarar
  - ufaglærte i pleie
- *Vurdering av samtykkekompetanse før bruk av tvang i daglig samhandling*
- *Innhenting og dokumentering av samtykkekompetanse*
- *Avgjørelse om manglende samtykkekompetanse i forhold til nødvendig helsehjelp*
- *Vedtak om somatisk helsehjelp til pasient uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen*
- Kopi av to avvik
- Oversikt over opplæring
- Rapport e-læring
  - tillitsskapande tiltak
  - helsehjelp og bruk av tvang
  - samtykke til helsehjelp
  - selvbestemmelsesretten
  - avvikshåndtering
- Døme på prosedyre for pasient
- Hefte om kompetanse
- *Tenestestandardar for Helse- og omsorgstjenesten, versjon 2019*

Det blei gjennomgått 15 journalar. Journalar til pasientar med kognitiv svikt/byrjande kognitiv svikt blei prioritert.

I tabellen under gir vi eit oversyn over kven som vart intervjuet, og fram møtte på oppsummerande møte ved tilsynet:

Ikkje publisert her

Ti personar blei intervjuet i samband med tilsynet.

Desse deltok frå tilsynsmyndigheita:

- ass. fylkeslege, Ingunn Watsend Erichsen, Vestland, revisor
- rådgjevar, Katarina Parteka Aarsnes, Vestland, revisor
- seniorrådgjevar, Beate Tollefsen Vestland, revisjonsleiar

Alle tilsynsrapporter fra dette landsomfattende tilsynet

2020 Tvungen somatisk helsehjelp i kommunale helse- og omsorgstjenester

---

Fra: Helge Inge Johansen (Helge.Inge.Johansen@vlfk.no)

Sendt: 17.11.2020 11:58:30

Til: Helge Inge Johansen

Kopi:

Emne: VS: FKT - KMDs svar på spørsmål om endringer i kommunens årsberetning etter fristens utløp

Vedlegg: Svar på spørsmål om endringer i kommunens årsberetning etter fristens utløp .pdf

Fra: Anne-Karin Femanger Pettersen <anne-karin@fkt.no>

Sendt: fredag 23. oktober 2020 14:41

Til: Hogne Haktorson <Hogne.Haktorson@vlfk.no>

Emne: FKT - KMDs svar på spørsmål om endringer i kommunens årsberetning etter fristens utløp

Hei Hogne

Vedlagt er svar fra KMD på spørsmålet om revisors beretning er dekkende når den ikke bygger på siste versjonen av årsberetningen

God helg!

Vh Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo | E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 41471166

| www.fkt.no | www.twitter.com/@FKT_no www.facebook.com/FKT.no/

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

---

Fra: Postmottak KMD <postmottak@kmd.dep.no>

Sendt: torsdag 22. oktober 2020 09:47

Til: Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>

Emne: 20/4721-2 Svar på spørsmål om endringer i kommunens årsberetning etter fristens utløp

Se vedlagte saksdokumenter.

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/4721-2

22. oktober 2020

Svar på spørsmål om endringer i kommunens årsberetning etter fristens utløp

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 11. september 2020. I brevet skriver dere at flere av medlemmene deres opplever at kommunene gjør endringer i årsberetningene sine etter at regnskapsrevisor har avgitt revisjonsberetningen sin. Dere spør om revisjonsberetningen vil være dekkende når den ikke bygger på den siste versjonen av årsberetningen.

Departementet vil vise til at det følger av kommuneloven § 14-7 tredje ledd at årsberetningen skal være avlagt senest 31. mars. Departementet vil understreke betydningen av at denne fristen holdes, og at eventuelle endringer i årsberetningen etter fristens utløp begrenses til det som er absolutt nødvendig. Det følger av § 24-8 første ledd at regnskapsrevisor skal avgis en revisjonsberetning til kommunestyret senest 15. april. Revisjonsberetningen er revisors rapport om resultatet av regnskapsrevisjonen. Her gir revisor blant annet sin konklusjon på om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift, og om årsberetningen inneholder de opplysningene som kreves av lov og forskrift.

Det følger av § 24-8 første ledd tredje setning at regnskapsrevisor skal avgis revisjonsberetningen sin innen fristen selv om årsberetningen ikke foreligger eller er ufullstendig. Revisjonen skal i slike tilfeller fullføres når årsberetningen foreligger eller er fullstendig. Tidligere revisjonsberetning skal da kalles tilbake og ny revisjonsberetning skal avgis. Departementet viser til merknaden til § 24-8 i Prop. 46 L (2017–2018).

Dersom kommunen gjør endringer i årsberetningen etter at regnskapsrevisor har avlagt revisjonsberetningen sin, er utgangspunktet altså at regnskapsrevisor skal kalle tilbake

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Signe Bechmann
22 24 72 64

revisjonsberetningen sin og avgi en ny revisjonsberetning. Den nye revisjonsberetningen skal da være basert på den endelige versjonen av årsberetningen. Departementet legger likevel til grunn at behovet for å kalle tilbake revisjonsberetningen og avgi en ny revisjonsberetning må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Dersom kommunen har gjort mindre endringer i årsberetningen som ikke påvirker innholdet i revisjonsberetningen, mener departementet at regnskapsrevisor ikke skal være nødt til å avgi en ny revisjonsberetning. På den måten sikrer man at avgivelsen av revisjonsberetningen ikke utsettes mer enn nødvendig, og at tidsplanen for regnskapsbehandlingen i kontrollutvalget, formannskapet og kommunestyret ikke blir forsinket.

Departementet viser til at både årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret senest seks måneder etter regnskapsårets slutt, jf. § 14-3 andre ledd. Det betyr i praksis 30. juni. Hvis kommunestyret ikke vedtar årsregnskapet til kommunekassen innen fristen, vil det danne grunnlag for innmelding i ROBEK-registeret, jf. § 28-1 første ledd bokstav f.

Avslutningsvis vil departementet også nevne at fristen for å avgi revisjonsberetning til årsregnskapene og årsberetningene for 2019 har vært utsatt til 15. september 2020. Dette som følge av utbruddet av covid-19. Den midlertidige loven som fastsatte denne fristutvidelsen ble opphevet 16. september 2020.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
avdelingsdirektør

Signe Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/2919-5

15. oktober 2020

Svar på oppfølgingsspørsmål vedrørende tolkningen av kommuneloven § 23-5

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 2. september 2020 og tidligere korrespondanse vedrørende tolkningen av kommuneloven § 23-5. I brevet viser dere til at departementet i brev 4. august 2020 har lagt til grunn at kommunedirektøren ikke skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder budsjettforslag for kontrollarbeidet. I brevet viste departementet blant annet til at budsjettet for kontrollarbeidet har direkte betydning for omfanget av kontrollen med kommunens administrasjon, og at gode grunner derfor tilsier at kommunedirektøren ikke skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler denne typen saker. Dere spør om det betyr at kommunedirektøren heller ikke skal gis anledning til å endre eller redusere budsjettforslaget til kontrollutvalget før det skal behandles i formannskapet.

Departementet vil vise til at § 23-5 andre punktum regulerer i hvilke tilfeller kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg *før* kontrollutvalget behandler en sak. Når saker *etter* kontrollutvalgets behandling skal oversendes til kommunestyret, vil kommunedirektørens rolle være å ekspedere saken videre til behandling der. Det framgår av merknaden til § 23-5 andre punktum i Prop. 46 L (2017–2018) at kommunedirektøren kan gi supplerende opplysninger i forbindelse med at saken oversendes til kommunestyret, jf. prinsippet om at saken skal være så godt opplyst som mulig. Kommunedirektøren kan imidlertid ikke endre saksframstillingen til kontrollutvalget.

Departementet legger derfor til grunn at kommunedirektøren ikke kan endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet før det skal behandles i formannskapet.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Signe Bechmann
22 24 72 64

Kontrollutvalgets budsjettforslag skal følge formannskapetets innstilling til årsbudsjettet etter § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
avdelingsdirektør

Signe Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Fra: Helge Inge Johansen (Helge.Inge.Johansen@vlfk.no)

Sendt: 16.11.2020 13:14:44

Til: Helge Inge Johansen

Kopi:

Emne: VS: Rekneskapstal for kontrollutvalet hittil i år

Vedlegg:

Fra: Trond Salmo <trsa@fitjar.kommune.no>

Sendt: torsdag 12. november 2020 10:10

Til: Helge Inge Johansen <Helge.Inge.Johansen@vlfk.no>

Emne: SV: Rekneskapstal for kontrollutvalet hittil i år

Hei,

Rekneskapen er slik per i dag:

Konto	Konto (T)	Ansvar	Teneste	Teneste (T)	Beløp	Budsjett 1	Budsjett 2
10803	Møtegodtgjersle	1000	1100	Kontroll og revisjon	0,00	53 352,00	0,00
10804	Tapt arbeidsforteneste	1000	1100	Kontroll og revisjon	0,00	11 200,00	0,00
10990	Arbeidsgjevaravgift	1000	1100	Kontroll og revisjon	0,00	9 102,00	0,00
11008	Faglitteratur og abonnement	1000	1100	Kontroll og revisjon	2 125,00	2 000,00	0,00
11152	Servering møter/kurs	1000	1100	Kontroll og revisjon	638,00	2 500,00	0,00
11500	Kurs og etterutdanning	1000	1100	Kontroll og revisjon	0,00	30 000,00	0,00
11600	Skyss/kostgodtgjersle	1000	1100	Kontroll og revisjon	0,00	10 000,00	0,00
11951	Kontingent	1000	1100	Kontroll og revisjon	3 500,00	3 500,00	0,00
12702	Andre konsulenttenester	1000	1100	Kontroll og revisjon	0,00	50 000,00	0,00
13500	Kjøp teneste andre kommunar	1000	1100	Kontroll og revisjon	98 596,26	143 875,00	0,00
13700	Driftsavtaler med private	1000	1100	Kontroll og revisjon	107 468,75	140 863,00	0,00
13703	Kjøp andre tenester private	1000	1100	Kontroll og revisjon	396 261,25	225 514,00	45 000,00
14290	MVA gen. komp.ordning	1000	1100	Kontroll og revisjon	150 581,57	100 470,00	0,00
15001	Renteutgifter forseint bet.rekningar	1000	1100	Kontroll og revisjon	180,93	0,00	0,00
17290	Ref. for MVA pål. driftsrekn.	1000	1100	Kontroll og revisjon	-150 581,57	-100 470,00	0,00
19500	Bruk bundne driftsfond	1000	1100	Kontroll og revisjon	0,00	0,00	-45 000,00
			1100		608 770,19	681 906,00	0,00

Med venleg helsing

Trond Salmo

Økonomisjef

Fitjar kommune

Tlf 53 45 85 39

Mobil 480 48 732

Fitjar kommune • fitjar@fitjar.kommune.no

Tlf 53 45 85 00 • www.fitjar.kommune.no

Fra: Helge Inge Johansen (Helge.Inge.Johansen@vlfk.no)

Sendt: 16.11.2020 09:45:03

Til: Helge Inge Johansen

Kopi:

Emne: VS: FKT - medlemsinformasjon november 2020

Vedlegg: FKT_prot_201027.pdf;Medlemsinfo november 2020.pdf

Fra: Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>

Sendt: torsdag 5. november 2020 15:31

Til: Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>

Emne: FKT - medlemsinformasjon november 2020

Til FKTs medlemmer – Medlemsinformasjon november 2020

Kurs og konferanser

[Kontrollutvalgslederskolen 27.-28. oktober 2020, Gardermoen](#)

Samlingen ble gjennomført med 46 deltakere. Tilbakemeldingene er gode, og vi har fått tips om opplegg og innhold for neste ledersamling. Mange ønsker enda mer tid til gruppearbeid, spørsmål og diskusjon.

Det var mange som ikke meldte seg på eller som måtte melde avbud på grunn av frykt for covid-19 smitte. For at flere kan dra nytte av det faglige innholdet på samlingen, ble det gjort opptak av foredragene. Opptakene finner du på hjemmesiden.

[«Slik takler du media» 1. desember 2020, webinar](#)

Det kan være lurt å vite litt om hvordan mediene jobber, og hvordan du kan håndtere henvendelser fra mediene. Webinaret er et helt nytt tilbud rettet mot kontrollutvalgsledere og ledere for revisjonen og er et samarbeid mellom FKT og Norges kommunerevisorforbund (NKRF).

Du finner mer informasjon om kurset og påmelding på hjemmesiden.

[Samlinger og konferanser våren 2021:](#)

Noter deg dato og sted:

[Sekretariatskonferansen 16.-17. mars 2021, Lillestrøm](#)

[Fagkonferansen 1.-2. juni 2021, Ålesund](#)

Årsmøtet blir gjennomført i forbindelse med konferansen

Veiledere

[Mal for Internkontroll i sekretariatene](#)

Styret behandlet malen 27. oktober. Du finner den på hjemmesiden. Alle vedlegg er lagt inn i dokumentet. Sekretariatets internkontroll bør være risikobasert. FKT og NKRF er derfor i ferd med å etablere i et felles prosjekt for å utarbeide en veileder for risikovurdering rettet mot sekretariatene.

[Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet](#)

Arbeidet med veilederen er i sluttfasen før høringsrunden. Styret skal behandle høringsutkastet 15. desember. Vi tar sikte på at malen tas i bruk for uttalelsen til regnskapsåret 2020, dvs. våren 2021. Veilederen vil bli presentert i et webinar i fm. høringsrunden. Det kommer nærmere informasjon om det.

Nytt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

[Kontrollutvalgsboken](#)

Vi venter på en ny utgave som er oppdatert i henhold til kommuneloven av 2018. Utredningsleder Erland Aamodt opplyste under sitt innlegg på kontrollutvalgslederskolen at departementet håper å kunne starte opp arbeide med ny utgave nå i høst. FKT vil bli involvert i prosessen.

[Veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon](#)

FKT har tidligere blitt varslet om at departementet vil utarbeide en veileder til forskrift om kontrollutvalg og

revisjon. Departementet er nå i gang med arbeidet, og FKT er invitert til å komme med innspill til prosessen. Veilederen vil ta form av å være merknader til de enkelte forskriftsbestemmelsene.

[Hva er konsekvensen når kommunedirektøren endrer på årsberetningen etter at revisor har avlagt sin beretning?](#)

Dersom kommunen gjør endringer i årsberetningen etter at regnskapsrevisor har avlagt revisjonsberetning, er utgangspunktet at regnskapsrevisor skal kalle tilbake revisjonsberetningen og avgi en ny. Departementet legger likevel til grunn at behovet for å kalle tilbake revisjonsberetningen og avgi en ny revisjonsberetning må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

[Kan kommunedirektøren endre på kontrollutvalgets budsjettforslag?](#)

Departementet legger til grunn at kommunedirektøren ikke kan endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet før det skal behandles i formannskapet.

[Kan sekretariatet delta digitalt i fysiske møter?](#)

Departementet mener at de oppgavene sekretariatet har ansvaret for kan utføres ved at det deltar digitalt under et fysisk møte. Dermed er hensynet til at oppgavene faktisk blir utført, ikke til hinder for slik deltakelse. Departementet mener etter dette at et kontrollutvalg kan holde et alminnelig (fysisk) møte selv om sekretariatet deltar digitalt.

Tidligere lovtolkninger fra departementet finner du på medlemssidene [«Spørsmål og svar»](#) (krever pålogging), eller på departementets side: [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](#)

Annet faglig påfyll

[Dilemmasamling for kommuner og fylkeskommuner \(KS, TI-Norge\)](#) 24 eksempler for refleksjon om etikk og antikorrupsjon i kommuner og fylkeskommuner

Styret

Styret hadde møte på Gardermoen 27. oktober, i fm. Kontrollutvalgslederskolen. Fire av styremedlemmene deltok digitalt. Strategiplanen var hovedsaken på møtet. Protokollen fra møtet er vedlagt, du finner den også på [medlemssiden](#) (krever pålogging). Styret har sitt neste styremøte 15. desember, og det møtet blir heldigitalt.

Nye medlemmer

Vi ønsker kontrollutvalget i Vågan kommune velkommen som nytt medlem i FKT.

Bruk hjemmesiden vår! www.fkt.no Følg oss også på [twitter](#) og [facebook](#) De av dere som ønsker tilgang til medlemssidene kan sende en e-post til fkt@fkt.no for å få tildelt passord. Dette gjelder alle utvalgsmedlemmer. Send oss gjerne en e-post hvis du har noen gode tips eller hvis det er noe du lurer på.

Vh Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær

MØTEPROTOKOLL

Møte:	Styremøte
Tid:	27. oktober 2020 kl. 13.00-15.15
Sted:	Gardermoen, Clarion Hotel Oslo Airport og Teams
Deltakere fra styret:	Til stede på Clarion: Tage Pettersen, Einar Ulla Til stede på Teams: Liv Tronstad, Marit Gilleberg, Bård Hoksrud og Tom Øyvind Heitmann
Andre som møtte:	Anne-Karin Femanger Pettersen (Clarion)
Forfall:	Ingen
Møteleder:	Tage Pettersen

Saksliste:

Saknr.	Saker:
SS 72/20	Godkjenning av innkalling og saksliste
SS 73/20	Godkjenning av protokoll fra møtet 24.august 2020
SS 74/20	Økonomirapport, 3. kvartal 2020
SS 75/20	Strategiarbeid forts.
SS 76/20	Oppfølging av handlingsplan - diverse
SS 77/20	Mal for internkontroll i kontrollutvalgssekretariat – forslag til videre arbeid
SS 78/20	Innspill til styret fra kontrollutvalget i Orkland kommune
SS 79/20	Status arbeidsgruppe - mal for KUs uttalelse
SS 80/20	Veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon - innspill
SS 81/20	Referatsaker:
RS 25/20	Status - Henvendelser til KMD ang. div saker
RS 26/20	Referat fra møter med NKRF og KS
RS 27/20	Fagkonferansen 2023 – hotelltilbud i Trondheim
SS 82/20	Eventuelt

SS 72/20 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Behandling i møte:

Det var ikke merknader til sakslisten.

Vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes.

SS 73/20 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTET 24. august 2020

Behandling i møte:

Korrigerings av et par skrivefeil

Det var ellers ingen merknader til protokollen fra styremøtet 24. august 2020.

Vedtak:

Protokoll fra møtet 24. august 2020 godkjennes.

SS 74/20 ØKONOMIRAPPORT 3. KVARTAL 2020

Behandling i møte:

Generalsekretæren gjennomgikk rapporten og svarte på spørsmål fra styret.

Vedtak:

Styret tar økonomirapport etter 3. kvartal 2020 til orientering

SS 75/20 STRATEGIARBEID – FORTS.

Behandling i møte:

Styret gjennomgikk dokumentet og ble enige om noen endringer.

Vedtak:

Strategiplanen vedtas med endringene som er gjort i møtet.

SS 76 OPPFØLGING AV HANDLINGSPLANEN

Behandling i møtet:

Generalsekretæren gjennomgikk status for oppfølging av handlingsplanen.

Vedtak:

1. Styremedlem Tom Øyvind Heitmann er med-redaktør på sosiale media.
2. Generalsekretæren legger fram egen sak i neste styremøte om opprettelse av faglig nettverk; sammensetting, organisering og finansiering, etc.
3. Styret tar øvrig informasjon om oppfølging av handlingsplanen til orientering.

SS 77/20 – MAL FOR INTERNKONTROLL I KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Behandling i møte:

Styret diskuterte videreføring av prosjektet og samarbeid med NKRF om veileder for risikoanalyser.

Vedtak:

1. Styret tar «Mal for internkontroll i kontrollutvalgssekretariat», til orientering.
2. Styret ønsker å få til et samarbeid med NKRF om å utarbeide en del 2 som vil utgjøre en veileder for risikovurderinger.
3. Styret slutter seg til forslaget om å opprette en felles arbeidsgruppe. Endelig mandat vedas i neste styremøte.
4. Generalsekretæren representerer FKT i arbeidsgruppen sammen med en representant fra et av våre sekretariatsmedlemmer.

SS 78/20 INNSPILL TIL STYRET FRA KONTROLLUTVALGET I ORKLAND KOMMUNE

Behandling i møte:

Styret diskuterte henvendelsen fra kontrollutvalget i Orkland og ble enige om hovedtrekkene i et svar fra styret.

Vedtak:

1. Styret tar innspillet fra kontrollutvalget i Orkland kommune til orientering
2. Generalsekretæren svarer Orkland i tråd med styrets innspill.

SS 79/20 STATUS ARBEIDSGRUPPE – KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE TIL ÅRSREGNSKAPET

Behandling i møte:

Nestleder Einar Ulla orienterte om status.

Vedtak:

Styret tar informasjon om status for arbeidsgruppen «Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet», til orientering.

SS 80/20 VEILEDER TIL FORSKRIFT OM KONTROLLUTVALG OG REVISJON

Behandling i møte:

Styret diskuterte forslaget og det var enighet om at vi diskuterer evt. felles innspill med NKRF i forkant av møte med departementet.

Vedtak:

Styret slutter seg til forslaget til innspill til veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon, og gir generalsekretær og nestleder fullmakt til å ferdigstille dokumentet

SS 81/20 REFERATSAKER

Behandling i møte:

Følgende referatsaker ble tatt til orientering.

RS 25/20	Status - Henvendelser til KMD ang. div saker
RS 26/20	Referat fra møter med NKRF og KS
RS 27/20	Fagkonferansen 2023 – hotelltilbud i Trondheim

SS 82/20 EVENTUELT

Digital samling for kontrollutvalg i Trøndelag 22. oktober

Styreleder og generalsekretær holdt et innlegg om FKT på samlingen. Liv Tronstad informerte om gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

Partsinnlegg i kontrollutvalget

Bård Hoksrud ønsket styrets synspunkt på at en part i sak får legge fram sin sak i kontrollutvalget.

27. oktober 2020

Tage Pettersen
styreleder

Anne-Karin Femanger Pettersen
generalsekretær

Medlemsinformasjon november 2020

Kurs og konferanser

[Kontrollutvalgslederskolen 27.-28. oktober 2020, Gardermoen](#)

Samlingen ble gjennomført med 46 deltakere. Tilbakemeldingene er gode, og vi har fått tips om opplegg og innhold for neste ledersamling. Mange ønsker enda mer tid til gruppearbeid, spørsmål og diskusjon.

Det var mange som ikke meldte seg på eller som måtte melde avbud på grunn av frykt for covid-19 smitte. For at flere kan dra nytte av det faglige innholdet på samlingen, ble det gjort opptak av foredragene. Opptakene finner du på hjemmesiden.

[«Slik takler du media» 1. desember 2020, webinar](#)

Det kan være lurt å vite litt om hvordan mediene jobber, og hvordan du kan håndtere henvendelser fra mediene. Webinaret er et helt nytt tilbud rettet mot kontrollutvalgsledere og ledere for revisjonen og er et samarbeid mellom FKT og Norges kommunerevisorforbund (NKRF).

Du finner mer informasjon om kurset og påmelding på hjemmesiden.

Samlinger og konferanser våren 2021:

Noter deg dato og sted:

[Sekretariatskonferansen 16.-17. mars 2021, Lillestrøm](#)

[Fagkonferansen 1.-2. juni 2021, Ålesund](#)

Årsmøtet blir gjennomført i forbindelse med konferansen

Veiledere

[Mal for Internkontroll i sekretariatene](#)

Styret behandlet malen 27. oktober. Du finner den på hjemmesiden. Alle vedlegg er lagt inn i dokumentet.

Sekretariatets internkontroll bør være risikobasert. FKT og NKRF er derfor i ferd med å etablere i et felles prosjekt for å utarbeide en veileder for risikovurdering rettet mot sekretariatene.

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet

Arbeidet med veilederen er i slutfasen før høringsrunden. Styret skal behandle høringsutkastet 15. desember. Vi tar sikte på at malen tas i bruk for uttalelsen til regnskapsåret 2020, dvs. våren 2021. Veilederen vil bli presentert i et webinar i fm. høringsrunden. Det kommer nærmere informasjon om det.

Nytt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

[Kontrollutvalgsboken](#)

Vi venter på en ny utgave som er oppdatert i henhold til kommuneloven av 2018.

Utredningsleder Erland Aamodt opplyste under sitt innlegg på kontrollutvalgslederskolen at departementet håper å kunne starte opp arbeide med ny utgave nå i høst. FKT vil bli involvert i prosessen.

Veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon

FKT har tidligere blitt varslet om at departementet vil utarbeide en veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Departementet er nå i gang med arbeidet, og FKT er invitert til å komme med innspill til prosessen.

Veilederen vil ta form av å være merknader til de enkelte forskriftsbestemmelsene.

[Hva er konsekvensen når kommunedirektøren endrer på årsberetningen etter at revisor har avlagt sin beretning?](#)

Dersom kommunen gjør endringer i årsberetningen etter at regnskapsrevisor har avlagt revisjonsberetning, er utgangspunktet at regnskapsrevisor skal kalle tilbake revisjonsberetningen og avgi en ny. Departementet legger likevel til grunn at behovet for å kalle tilbake revisjonsberetningen og avgi en ny revisjonsberetning må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

[Kan kommunedirektøren endre på kontrollutvalgets budsjettforslag?](#)

Departementet legger til grunn at kommunedirektøren ikke kan endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet før det skal behandles i formannskapet.

[Kan sekretariatet delta digitalt i fysiske møter?](#)

Departementet mener at de oppgavene sekretariatet har ansvaret for kan utføres ved at det deltar digitalt under et fysisk møte. Dermed er hensynet til at oppgavene faktisk blir utført, ikke til hinder for slik deltakelse. Departementet mener etter dette at et kontrollutvalg kan holde et alminnelig (fysisk) møte selv om sekretariatet deltar digitalt.

Tidligere lovtolkninger fra departementet finner du på medlemssidene [«Spørsmål og svar»](#) (krever pålogging), eller på departementets side: [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](#)

Annet faglig påfyll

[Dilemmasamling for kommuner og fylkeskommuner \(KS, TI-Norge\)](#) 24 eksempler for refleksjon om etikk og antikorrupsjon i kommuner og fylkeskommuner

Styret

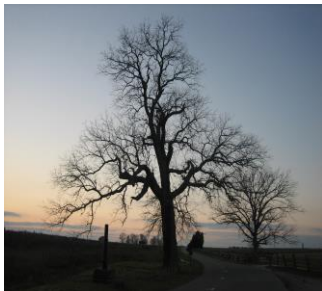
Styret hadde møte på Gardermoen 27. oktober, i fm. Kontrollutvalgslederskolen. Fire av styremedlemmene deltok digitalt. Strategiplanen var hovedsaken på møtet. Protokollen fra møtet er vedlagt, du finner den også på [medlemssiden](#) (krever pålogging). Styret har sitt neste styremøte 15. desember, og det møtet blir heldigitalt.

Nye medlemmer

Vi ønsker kontrollutvalget i Vågan kommune velkommen som nytt medlem i FKT.

Bruk hjemmesiden vår! www.fkt.no Følg oss også på [twitter](#) og [facebook](#)
De av dere som ønsker [tilgang til medlemssidene](#) kan sende en e-post til fkt@fkt.no for å få tildelt passord. Dette gjelder alle utvalgsmedlemmer.

Send oss gjerne en e-post hvis du har noen gode tips eller hvis det er noe du lurer på.

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen
Generalsekretær